The Abraham Arbesfeld Kollel Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Men

W W W.KOLLELYOMRISHON.ORG

Insights from Rav Yosef Dov HaLevi Soloveichik zt"l on Chanukah

This week's shiurim are dedicated by Shifra and Larry Shafier in memory of Isabel and Edwin Shafier z"l and in honor of Ruth Ann and Louis Raymon

Rabbi Dr. David Horwitz ג׳ כסלו תשע״ו• 15, 2015

הבם בכמרייי ובדפוי קדמון לימס. הייר, שלחבוכה עי כשנו"ם שלחום הספר, נשנו"ם גכפוף הספר, ולא בירך בכמה רפוייו ובכמה כתיי לימס. הכרייא 7771 מגילה מנהני סורים בליל פורים מתפללין ערבית על הנסים מע״פ שעדיין לה קרחו חת המגילה ודלה כמשר כתב רב עמרם בפדרו שהין חומרים על הנסים עד החר קריאת מגילה דמאי שוא פורים מכל יו״ט שאומר מעין המאורע בערביה מע״פ שעד״ן למ קדשו ולח מלינו לעולם הפלה ערבים הלוק מהפלת יולר מלה לעולם מזכירין כזו וכזו. ולמחר תפלח ערכית

בדבריו וכן לריך להגיה ולמרו בה וכל הרולה לוחה מברך כלומר דייק לשון רבינו ז"ל שהומיף על לשון המימרל מלה כל שלמר כל הרולה מכרך וקלמר דמיש רכינו זייל וכל הרולה לותה כוונתו לומר דבכל סופן שיראה אותה אפינו שהדליקו עליו בחוך ביתו ולכך קאמר כל. וו"ש ואמרו בה הרואה אותה וכוי דעתו ו"ל (כל) [ר"ל] מה שכתב כל הרומה הומ מפני שדעמו ז״ל וכוי:

הרואה אותה מברך שתים. כתנ הרג המגיד זייל מימרם

מכופרת ופתרו כה הרופה פותה ולה בירך *. ונרפה לי שיש פ״ם

ד כמ"מ ופו"י שהי' להר"ב לח"מ חפר מברך שתים ופירש רבנו הרואה.

מיניה דרשינן מקרם מגילה. ואם מולמי שבת הום מתחיל ויהי נועם

וחומר כפעם חחרה, חמנם רחביין כתב שחין לחומרו. וחומר פסוקי

ויהן לך הכל וכה לליון הין הומרים לפי שהין גהולה כלילה:

שתרית מתפללין יולר ומוליהין כיית וקורין ג׳ כויכה עמלק ומהוירין

קדושה. ונהגו [הקהל] לומר בקול רס מיש יהודי, ומרדכי ילה, ליהודים, כי מרדכי. וחין זה חלה מנהג לשמח התינוקות לזרום שמתוך כך יתנו

דעתם לשמוע מקרל מגילה ויש מקומות שלון נוהגין כן. ונהגו לומר לשר הנילו [רק] בלילה ע"כ:

[ח] במסי סופרים (פינ היין) שיש לומר מחר ההדלקה נוסח זה

הנרות הללו לוו מדליקים על הישועות ועל הנסים ועל הנפלפות לשר עשית למכומינו ע"י כהניך הקרושים וכל שמונת ימי מנוכה הנרות

האנו (קרושים הם) [קודש] ואין לנו רשות להשתתש לאורן אלא לראותן

בלבר כדי להורות לשמך על נפלפומיך ועל ישועתך ברוך שהחיינו ופשר עשה נסים, וכן היה רגיל מהר״ם ז״ל ע״כ: [3] וכן כתב רש״י

(שנת כג. ד"ה הרומה) שמנה בשם ר"י בר יהודה שלה הוזקקה ברכה

זו אלא למי שלא הזליה בביתו עדיין או ליושב בספינה. וכתב בסהיית (משין מדיים ב) לנתב בסהיית (משין מדיים ב) דרוקא אם אינו כשוי. וכתב רבינו שמחה דאס לעתו

להדליק בביתו נרמה דמין לריך לברך על הרמיה עד שימדר כולן על

ס״ת למקומו וקורם המגילה ומהרי כן פותה בחשרי ופור

זפייק הרמניים 6~103 000 איפושם יד וכו' וכו והסמים מציים סכל ונקמין וכו' והול כנייסם הריייף ורמיים שם מנכת שורים נשורים ולין מקנוקין כרכר ולין העני רשלי ליקח נכני. (מי)ייי רשטי ליקח וכו׳. (מרל״ד טום ב׳). משלימין קדים וקורין המגילה לחר כך מתחיל ש"ל ולמה קדום וסדר קדושה לפי שלסתר למרה ולמה קדום סמוך לפסוק ללהי לקרל יומס

לחם משנה ד והמדלים אותה בלילה הראשון מכרך ג׳ ברכות כו׳ וכל

פ"ג א בבית שני וכוי, כתנ הייה וכשלמרו נפייה ורייה לה במלה מנילה הענית לענין הנוכה ופורים וכו׳. פ״ק דר״ה (ימ:) חמרו והלכחת בעלה והלכתת לת בעלה קשים הלכתת ההלכתת לייק כתו במנוכה ופורים כאן בשאר יומי. ואיים לפי דעת רבינו זייל זלא במנה במנוכה ופורים רייל ביומייהו דוקא אייכ לימא אידי ואידי במנוכה ופורים וממי דקממר בטלה הומ לפניהם ולמחריהם ודקממר למ בטלה היעו ביומייהו. וי"ל דעדיפה מינה משני דבמלה הוי לנמרי בין ביומייהו

בין לפניהם ולחריהם ועוד דסתמל דגמרל הול דמתרך קושעל דמילתל דקים לה לגמרל דבתנוכה ופורים לל בפלה ובשלר יומי בפלה:

הנהות מיימתיות

הלכות פורים

כתב הלמיד החד לפני רש"י (פי הפרדם פי' רה, מחו"ו עמ' ריה) רחיתי כני מדס שנהגו למלק מתנות פורים לעבדים ולשפתות העובדים נביה ישרמל והיה הדבר קשה בעיני רבי לפי שנממר ומתנות למביונים וזה הנוחן לעבדים ושפחות גוזל חק החביונים ומדמה בעלמו כחילו מקיים ומתנות למביונים הנאמרים באביוני ישראל ולפי שמתחלה התחילו הטניים המחביישים לשלוח חינוקות שלהן ביד גויות מניקות להחזיר הילדים לבחי אביהן נהגו למת אף לשפחות ומניקות ואין רבי נוהג בדבר זה, ומדברי רבי טוב ממנו לורוק לרור לים שמרפה שמתנות היום נעשה אף לגוים וקורא רדי עליהם וכסף הרדיתי לה(ם) וזהב עשו לבעל (הושע כ) שהרכה הקבייה זהב לישראל והביאו לעבודת המשכן בא להן מעשה העגל ופרקו כומי הוהב משל למדש שהיה מקבל אורחים באו מורחים ישרמל קבלם במו מורחים עכויים קבלם מבד מת הרמשונים שמומרים עליו שומה זה דרכו ככך. וכן נמנח בשם מורי רבינו ששמע ממור בשם רבינו משרים ולפיכך כתב רבעיר מדשה שלה הרגילו בכך להרגילם אכל במקום שהרגילו אין לבטל הדבר מפני דרכי שלום כדחנן וגימיו פה.) מפרנסיו עניי גוים עם עניי ישרחל וכו׳ ומחזיהיו ידיהם כשניעית ושומלים שלומם כגשלום ישרמל מפני דרכי שלום ע״כ. פורים שתל להיות במולחי שבת חבל היושב בנה"כ לה ילה מיד התר ברכו כבשלד מוללו שבתות לולו שלר שם עד לותר התפלה וקרילות מגילה וביום פורים ללו יללו מביחו לולו קורלון לו ומתפללין עמו לו קורלו בעלמו וכן אם פורים חל בממלע השבוע לא ילא מפחח ביהו אלא קורא כביתו [ומס מירע נישומין בפורים יקרמ שם בכית החתן והכלה בעשרה או יקרא לבתו כך ראימי. רוקה (שי רמ)]. אכל מהריים (השר מיי מי שופשים מיי מו) הנהיג והורה שלעולם ילך לבית הכנסת ערבית ושחרית לשמוע מקרם מגילה וכשישוב לביתו חוזר למכלו וחולך מנעליו ועיין בהלכות מבל פי"ל (הינ) ובסוף הלכות שמחות כתב מהריים דנרמה לו

רחין הכלוח נוהג בפורים כלל וע"ש בהלכוח הבל:

לעסוק בתורה ובמצות. ופשטו ידם בממונם ובבנותיהם ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות וטמאו הטהרות. וצר להם לישראל מאד מפניהם ולחצום לחץ גדול עד שריחם עליהם אלהי אבותינו והושיעם מידם והצילם וגברו בני חשמונאי הכהנים הגדולים והרגום והושיעו ישראל מידם והעמידו מלך מן הכהנים וחזרה מלכות לישראל יתר על מאתים שנה עד ב וכשגברו ישראל על החורבן השני :

אויביהם ואבדום בחמשה ועשרים בחדש כסלו היה ונכנסו להיכל ולא מצאו שמן טהור במקדש אלא פך

אחד ולא היה בו להדליק אלא יום אחד בלבד והדליקו ממנו נרות המערכה שמונה ימים עד שכתשו זיתים והוציאו שמן טהור: ג ומפני זה התקינו חכמים שבאותו הדור שיהיו שמונת הימים האלו שתחלתן מליל חמשה ועשרים בכסלו ימי שמחה והלל ומדליקין בהן הנרות בערב על פתחי הבתים בכל לילה ולילה

משמונת הלילות להראות ולגלות הנס. וימים אלו הן הנקראין חנוכה והן אסורין בהספד ותענית כימי

חייב בהדלקת נר חנוכה והמדליק אותה בלילה הראשון מברך שלש ברכות ואלו הן. בא״י אמ״ה אקנ״ו להדליק נר שלחנוכה בא"י אל' מ"ה שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה. בא"י אל' מ"ה שהחיינו וקיימ׳ והגי׳ לזמן הזה [+]. וכל הרואה אותה [1] ולא בירך מברך שתים. שעשה נסים לאבותינו ושהחיינו.

ובשאר הלילות המדליק מברך שתים והרואה מברך אחת שאין מברכין שהחיינו אלא בלילה הראשון :

א בבית שני כשמלכו יון גזרו גזרות על ישראל ובטלו דתם ולא הניהו אותם

הלכות חנוכה פ״ג

שהן חיבין נוס מפורט שחש"ו פטורין ל"כ הרי היל כמגילה: והמדליים אותה וכר. שם מימרל מנולרם ולמרו בה הרולה מברך שתים ופירש רכיט הרואה אותה ולא בירך ועתו ז"ל סמע"פ שילם מן המלוה להדליק ללל יום לחד ונעשה בו נם והדליקו כו שמנה ימים לשנה מחרת קבעום ימים טובים ושם חמרו כייה

הפורים. והדלקת הגרות בהן מצוה מדברי סופרים כקריאת המגילה :

בפי במה מדליהין בשנת (כמו) חייר בכייה בכמלין יומי הנוכה דלה למספד בהון שכשנכנסו יונים להיכל ממחו כל השמנים שבהיכל

מונה בהותמו של כייג ולה היה בו

וכשגברה מלכות בית השמונאי ונלחום ברקו ולא מלאו אלא פך אחר שהיה

מלוה להניח על פחח ביתו. ודע

שדעת רבינו כדעת המומר שחנוכה

ופורים סינו מסורים בהספד ומענים סלא הן עלמן אבל לפניהם ולאחריהם

מותרין וכשממרו פ״ק דר״ה (יפ:)

לא במלה מגילה העניה לעניו חנובה

ופורים דוקה ביומן הבל לפניהם

ולאחריהם בעלה וזהו שאנו מתענין

כי"ג כלזר: ד כל שחייב בקריאת המגילה

וכרי. שם (שנת נג.) למר ריג"ל

פרצות מדות פיינ מיינ.

בני חשמונאי הכהוים

בני חשמונאי הכונים הגדולים עיין מנילה יס. וש"ר לפל"ו ופסיקס כאורים שנה ע"יו מ.: כאורים שנה ע"יו מ.: ה"ש עיין מריא סי מר"ע. עד שכתשו

בחדש עיין פריק סיי לר״ע. עד שכתשו זיתים עיין כ״י סס: הי״ג. זמי שמחה כ״כ מוס' תצנית יח: ומג״ל סי תר״ע פק״ג ונג״ל סטור נגו״ע מומין עיין

170 .073

נ"ח, והן אסורין זיוזלפי חענים פ"ג הייג, יוזלפי חעניום כ"ו פי"ס מכלי מעניום כ"ל פי"ע בס כ"ס ופי מענייג בימי הפורים נעיג פיג היג,

נעיל פייב היי"ג במיימ: מתענין ביייב באדר פייה מהל מעניות הייר, צויע פיי מרסיין: הייר, כל שחייב שנמ כנ, לקמן פייד היים והיים,

פו״ע פי׳ תרע״ק פ״ג.

שוע פיי העדשיה פינ, שוע פינ, שוע פינ, שור שא ומוכה מו, שויש פיים. העשיו פיים להדליק כיים גנגי מכו כיוושלמי סוכה פיצ מיו מיקם פו הלקת. וכל הרואה במליני יומי אים פיים

שנויי נופהאות

במקרש כפרמייח

ניהס.

19731

רכינו, שוייע : 8"3873

בכייב ובכתהיי להראות ולגלות

*** DDD3 627

.3"7

DC

אסוריו

כנון שהוליקו עליו בתוך ביתו מברך וזה דעת קלת הגפונים ז"ל. והרשב"מ

ז"ל כתב מסתברם בשלם הדליה ולם

הדליקו עליו במוך ביתו ומינו עתיד להדליק הלילה המ למ״ה מינו לריך

וחוזר ומנרך על הרסיה ויש מרכוותס דפרישו סעיים שמדליהין עליו בתוך

להם על מה שיממוכו עבייל וכן

רסיהי לבעל העיטור שכתב ורוחה דוקם שעומד בקרון פו בספינה שלה

הדליק בבימו, וכן פירשו מפרשים ממרים. ולשון הגמרם שהזכירו רומה

סתס יוהר נמות לדעת רכינו:

ד כל שחייב בקריאת המגילה

הנית לריך לברך על

דלם מלינו יונה מו המלוה

הכסיה וסיי

נשים הייכות בנר תנוכה שלף הם היו באותו הנם והשאר פשוע הוא

לכרך

זמנים הלכות חנוכה פ״ג מגיד משנה

ההאי טעמא דאביי דהא בהדיא אמרינו בברכות (נה.) ספה הרא הייש פפק לה קרה חינו הוור וקורה ק"ש מ"ע ק"ש דרבנן הלמה כל ספק דדבריהם לם בעי מיהדר וברוכי שלם טעמם דרבם דכיון דתקינו רבון ונורו על הדמחי כמנוה של דבריהם ממש הוו להו למקוני בברכה אלא

כדמורייתה דמי להו לרבק. ומכחן למדו הגמונים זייל לספק מילה שמין מברכין עליה תה כדעת הרמב״ן ז״ל אבל הר״ה ז״ל סכור זרכה פליג מדמביי ולרבת כל ספק מפילו בדרבנן בעי ברכה וכן כתוב בהשגות, וקכלת : גערים מכריע

השנת הראכייר

ולמה מברכין על יו״ט שני .377 והם לא מקנוהו אלא מפני הספכ בדי שלא יולולו בו. מ"מ זה המעם לפניי (שנת כו.) פכל רכם חלק עליו

משום דרוב עמי החרץ מעשרין הן עבוד רבנן היכרם דלה לימרו

ה בכל יום ויום משמונת הימים האלו גומרין (ג) את ההלל ומברך לפניו בא״י אל׳ מ״ה אקב״ו לגמור את ההלל בין יחיד בין צבור. אעיפ שקריאת ההלל מצוה מדברי סופרים מברך עליה אק׳ב וצונו כדרך שמברך על המגילה ועל העירוב. שכל ודאי של דבריהם מברכין עליו אבל דבר שהוא מדבריהם ועיקר עשייתן לו מפני הספק כגון מעשר דמאי אין מברכין עליו. ולמה מברכין על יום טוב שני והם לא תקנוהו -: אלא מפני הספק כדי שלא יולזלו בו

מניד משנה

ה בכל יום ויום וכר. פ״כ ממסכת ערכין (י.) ה״ר שמעון כן יהולדק ימים שהיחיד גומר כהן לת ההלל ללו הן שמונת ימי חנוכה. וכתבוה כלו בהלכות: אע"פ שקריאת ההלל וכו׳ זה ידוע שמברכיו על ההלל ופי במה מדליקין (נג.) שאלו גבי ברכת הנוכה היכן לונו

ה אשיה שהרואת הלל מצוה מדייה מברד צליו, הייה זייל החריד

רב סויה המר מלה תפור רנב"י ממר שמל מביך ויגדך והקשה רב עמרם על מה שאמרו שמברכים על של דבריהם מדתנן הדמחי מערכין כו ומשתתפין בו ומכרכין עליו ומומנין עליו ומפרישין לומו ערום ובין השמשות ומי ממרת בדרבנן בעי ברכה היכי מברך והח בעיני והיה מחניך קדום וליכם ומירך מביי ודמי דדבריהם בעי כרכה ספק דדבריהם לא בעי ברכה והקשו על תירוך זה והה יו״נו שני דספה דדבריהם הול וקם מברכינן ותירנו התם כי היכי דלא ליזלולו ביה ורבא תירך על קושית הדממי וממר רכמ רוב עמי הארך מעשרים הן. ודעת לכינו והגמונים ז״ל לפרש דרבה לה פליג

מקורות וציונים ה. בכל יום ויו כין י. מענים כו יום ויום מענימ כח: הייה. ערכין מוספהם ע"ב 201D וירופלמי שם פייר היים מסכת שופריכ פ״כ, שו״ע סי׳ מרפ״ג, ומברך מסכת שנפרים פייכ, שו"ע סי מרפייג. ומברך לפגניו סוכה למ פסחים קיע: לגמור את ההלל כ"ר מוס' ורמ"ש כרכות יד, טול ושו"ע ביינות יד., טול וזו"ע פי' מרמ"ד וסי' מפ"ח ורמ"ם מרמיד ושי מעים ולמים חולק. אעים שקריאת ורבר' שנה כנ. סוכה מו. ירושלמי סוכה פייג הייד, סיים מהלי נרכום הייג. על המגילה לעיל פיים עד הבגירה נעיר פיית הייג. ועל העירוב פייל מהלי עירובין המייז מפרי הספק ורייכ נפייד מהלי במיסס הייז ופיים מהלי מעשר הייד ופיים מהלי מורה הייג ופייים מהלי ברכות בקייו. למדו כמ״מ: ומכאן הגאונים רי״ף : 0367

תכיח

ואתר שאין הקעם לדמאי אלה מסני שרוב ע"ה מעשרין הם אכל ספק אתר אפילו בדרבון מברכין.

לחם משנה

לקעמה דהתי לולוולי ופעמה דיו״ם להו מש״ה הוה הלה משום דעיקר מקומו על הספק. וע״ק זמיך כתב ועיקר עש״מן לו מן הספק כגון דמחי וכו׳ דלדברי רבה שינו כן דכל דבר שיהיה כמו דמחי שעיקר תקנתו על הספק ודמי דמברכינן עליה ובדממי שמני שרוב ע״ה מעשרין הן וח״כ חיך כתב דכל ספק שיהיה כמו דמחי שחין מברכין עליו. ורכינו ז"ל כמומה משונה נרמה שמפרש הסוגים במופן מתר וה"פ ודאי דדבריהם כגון נר חנוכה ועירוב בעי ברכה אבל דבר שעיקר תקומו על הספק כגון דמאי לא בעי ברכה והקשו על זה מיו״ע שעיקר תקנתו על הספק והיכי בעי ברכה ותירנו משום דלה ליולולו ביה ובה רבא ותירך דכל דבר שעיקר תקנחו על הספק מברכין דלא כאב" שהרי כיו״ם מכרכין וטעמה דלה מברכיכן בדמהי מפני שרוב ע״ה מעשרין הן מכל לענין ספק שנסחפק לנו מי מברכינן מי לה בהה לה מיירי סוגיין כלל דכייע מודו דלה מברכינן וראיה ממה שהמרו בשמיני ספק שביעי מיתב יתבינן ברוכי לה מברכינן זהו מה שביחר שם רבינו ז" כמומה תשונה. ולפי זה ג״כ קשה הקושים שהקשיםי דכיון דקי״ל כרכם לא היה לו להוכיר כאן בהלי מנוכה פעמא דלא יולולו. ועוד איך כתב כגון מעשר דממי כמו שהקשינו למעלה. ומיימ עכיים לייל שהייה זייל לא ראה אותה תשובה של רבינו ז"ל ולא הבין בדבריו שהוא מפרש הסוג"א כך דמלח״ה מיך כתב דרבה לה פליג ההביי דהה בהדים המרינן בברכות כו׳ דעכ״פ לריך מתה לומר דפליג ממביי כיון דממי דקממר מניי הום דדנר שעיקר תקנתו על הספק מנרכינן מייכ ודמי דרנה פליג מהם כמו שממר הייה זייל לבסוף דמי למו טעמה דרוב עייה מעשרין הוה החמר נדממי דמנרכינן משום דעיקר חקותו על הספק כדכתיכות ובשלמה הייה זייל הבין בדברי רבינו זייל דמפרש דמהי דהמתר מניי ספה דדבריהם לה בעי ברכה מיירי בכל ספק דדבריהם בין שעיקר תקותו על הספק בין ספק שנסתפק לנו ניחל דקלמר דלל פליג ממניי הממי דקמתר דספק שנסתפק לנו דלא מברכינן מלה שממי דקממר דהיכם דעיקר מקנחו על הספק חין מברכין מהם לחודיה פליג עליה הכל הי מפרש כפירוש רבינו ז"ל לסוג"ן לה חיירי הלה כשעיקר תקנתו על הספק לחודיה ועל דה ההמר הביי ספק דדבריהם לה בעי ברכה מ״כ היכי קחמר דלם פליג רבח עליה ח״ו כדחמרנו. ותו חיכח לחקשוי קושים חזקה בדברי רבינו זייל דסייל דכל ספק מפילו של תורה סין מכרכין עליו כגון ספק מילה כדכתב בהדים בהלכות מילה (ס"ב הייו) דמייכ מיך כתב בהלי קיים פרק שני מפק קרמ קיים מפק למ קרם חוזר וקורם ומכרך לפניה ולמחריה המ הוי שפיקם בדבר דרכנו והיה לו לעשות המלוה בלה ברכה וכמו רבמילה עושה המלוה בלה ברכה היינ היה לו לקרות קיים בלה ברכה. והרציי בעהיית סיי סיין כחב שדעתו של רבינו ז"ל כדעת ה"ר יונה שכל דבר שהום ספק של תורה מברכים עליו ולאפוהי מדברי האומרים דכיון דהברכות דרבנו נינהו משום ספיקה דרבון הינו הוזר ומברך ע"כ. והללי לענ"ד נרחה ממ"ש שרבינו ז״ל דעמו הפוך מדעת ה״ר יונה שהרי במילה פסק שמין מברכין עליו מספיקה והללי שהרב"י ז"ל עלמו פליג דידיה הדידים שהרב ז"ל בטי"ד סימן כ"ח גבי כיסוי הדם זכוי שכתב הטור שלין לברך עליו הבים לשון הרח"ש זיל שכתב בשם ה"ר יונה זיל שלריך לברך על כיפוי הדם בכוי זהות חלק עליו וחמר דמפילו דהתלוה מראורייחה אין מברכים עליו מספיקה וכתב הוה זייל שכן הוה דעה הרמביים זייל שלה כדעת הייר יונה זייל, והרביי כתב שם שדעת הרפבייד זייל- בהשגות כדעת הייר יונה פייכ קשים דידיה פדידיה. ולייל לתרץ הקושיה ולומר שמה שהמר שם ספק קרה הינו ר"ל שיש לו ג"ל ספק בנרכות דאו אינו חוזר ומברך אלא ר"ל שבברכות אין לו ספק

בלשון זה לפרש הסוגיה לדעת רבינו ז"ל ולריך הני לכתר דעתו בפירום הסוגיה שנרמה מחולף ממה שכתב רבינו ז"ל בתשובותיו לחכמי לוניל הביאה מייע כסוף הלכות מילה דשם כתב רבינו זייל וזייל וכן המנדרוגינום שין מכרכין על מילחו [מפני שהוח שינו זכר ודחי] ושחלו ממנו חכמי לוני״ל ז״ל וז״ל והלא ספק תורה הוא ועל ספק דרבנן הום דלם מברכינן (עליו) מבל ספק דמורייתה מברכינן (עליו) הוז מן הרממי מפני שרוב ע״ה מעשרין הן כדמימת בפרק במה מדליקין זכו׳ ושם השיב רבינו ז"ל כמכומר במותה תשובה ומיני מש להעתיקה שהספר מנוי ביד כל אדם. ונראה דדעת הכמי לוגיל הוא לפרש הסוגיא דפי כמה מדליקין כך דהקשו שם (נג.) דהיכי מנרכינן נחווכה משום דהים מנוה דדבריהם הם בדממי מין מברכין עליו מע״פ שמנותו מנוה מדבריהם ותירן אביי ואמר וואי דדבריהם בעי ברכה ספק דדבריהם לה בעי ברכה פיי כל דבר שהוה ודהי מדבריהם כלומר בכל המלוח כין שיהיו מדרכנן כגון נר תנוכה ועירוב בין שיהיו מדמוריימה כגון מעשר וכיולה בו כיון שהם מלות כוואי הנה הברכות אשר תקנו כהם מכמים נהרפו מנוה מדבריהם ודמית ולכד בעי ברכה מכל ספק דדבריהם כלומר כל דבר שהמטה אינה ודאית אלא ספק בין שנפל לי הספק אם עשיתי התנוה או לא בין שהתנוה עלמה תקנוה הכמים מפני הספק בכל איזה אופן שיהיה הנה הברכה נקרא בהן ספק זדבריהם ולכך לח בעי ברכה, והקשו מיו״עו שהום ספק מדבריהם וומרלה על וומרלו דיו״עו בי היכי דלם לולולו ביה, ובה רכה ונחלק על מכיי וממר דודמי ספק דבריהם בעי ברכה וטעמה דדממי הום מפני שרוב ע״ה מעשרין הן וכו׳ ומע״ג דממרינן בפרק מי שמתו (כם.) רספק קרם ק״ש לה בעי (ברכה) [חזרה] מפני שק״ש הוי דרבנן היינו דוהא היכא דהמטה עלמה היא מדרכון אכל ברכת המטת שעיקר המנוה מן החורה כגון דממי שעיקר המעשר מן החורה ודמי דמברכיק מי למו מעמת דרוב ע״ה מעשרין וכדכתב הר״ן ז״ל בפי במה מרליקין מילוק זה לדעת המפרשים, נמלינו למדין לפי דעת זה דבכל ספק דמורייתה כלומר שהמנוה היה של תורה מברכינן הבל היכה דהמנוה מדרבנן כגון ספק כירך בקיש וידוע לו שקרה קיש ודהי דלה מברכינן. זו היה דעתם של הכמי לוגיל ומפני כן השיגו על דברי רבינו זיל דעל ספק דרכנן הוא דלא מברכינן אבל על ספק דאוריימא מברכינן דקי״ל כרבם וזו הים דעם הרמבייד זייל בהשגום. והייה זייל הנין כמן שפירוש הסוגיה הוה כן לדעת רבינו זייל בחילוף קלה שסובר הוה שדעתו זייל הום דרבה לה פליג ההביי כלומר דסייל ודהי דכל ספה דדבריהם לה בעי ברכה מכח ההים דמי שמתו דספק קרם קייש וכו׳ דלה מסתבר ליה לחלק כחילוק המפרשים ז״ל בין היכם שהמנוה הים מדבריהם להיכם דהמנוה הים מדפורייתם דמשמע ליה דהכל שוה ובכל ענין מודה רכם לחביי דלח בעי ברכה ומה שהולרך לתרץ בדמחי רוב ע״ה מעשרין וכו׳ הוא משום דדמאי הוי עיקר תקנתו על הספק כלומר שרכנן מחחילה תקנוהו על הספק וכיון דכן הוי כודמי דדבריהם והום מלוה מהם ולכך רמוי לברך עליו מי למו עעמה משום דרוב עיה מעשרין וכוי. נתנה לפי דעת זה שבכל ספק שנסתפק לי הין מברכין עליו הכל בדבר שעיהר תהנתו על הספה כלומר שחכמים חהנו עליו מן הספה כמו דמחי ודחי דמברכיו זולם דמחי מטעמה דרוב ע״ה מעשריו הו. וה״כ לפי זה לה לריכנה ביו״ע טעמה דלה ליזלולו ביה דהרי יו״ע עיקר מקותו על המפק הום, וחייכ יש לחמוה טונה כפי סירוש זה שמפרש ה״ה ז״ל בדעת רבינו ז״ל דח״כ חיד כתב רבינו ז״ל טעמה ביו״ט משום דלא ליזלזלו ביה והה היייל כרבא לגבי דאביי ולדידיה לא לריכא

הנהות מיימוניות

ככל פעם מעעם דמם ידלג וישכה מות מחת נמנה שלה גמר מת ההלל ע"כ: [ומומר הרח"ם ז"ל דמין לדקדק בזה כי לגמור הוי פירושו לקרות

ההדלקה בביתו וכן כתב רחבייה (שי תתמג) מידי דהוה חסוכה דמסדר להו כולהו מכפה ע"כ: [ג] מהר"ם נהג לומר לקרוח מת ההלל

41

פ"ג ו ולא הלל של הנוכה בלבד הוא שמד״ס אלא קריאת ההלל לעולם מדיים. ונחוב נהשנות מיים ויש נהן עשה מדברי הננה השיר יהיה לכם כליל החקדש חג עייכ. וכתב עליו ה׳ המגיד וכממח שנפרק ערבי פסחים אמרו שנכיאים תקנו הלל על כל לרה שנגאלים ממנה מכל למומרו בימים קבועים מדבריהם הום ומע״פ שהבימו בערכין אותו פסוק אינו אלא לסמך ולדמיון זה דעת רבינו והום הנרמה עכייל. וקייל על דבריהס, אס על הרמב״ד שכתב שים בו עשה מדברי קבלה כמשיג על רבינו שכתב שהוא מד״ם והלה לף לה נודה שכן הוח שיש בו עשה מדברי קבלה שפיר דמי למקרייה ד"ם וא"כ מה רלה להשיג מו להוסיף על דברי רבינו, גם ה"ה שכתנ שמע״פ שהנימו בערכין מותו פסוק סינו אלם לסמך ולדמיון נרחה מדבריו שמילו הובל לרמיה מתש מודה הוא להראב"ד שלא היה ראוי לומר שהום מד״ם וכתב בסוף דבריו

זה דעת רבינו והרי רבינו להדים בסה״ת משר לו בשרש המ׳ חולק על

ככוף משנה

מקנו הלל על כל לרה שנגמלין ממנה

ולא הלל של חנוכה וכו׳. נפירום ממרו פ׳ היה קורמ (נרכות יה.) מי 1 ד רבא הכל של הגוכני וכוי בעירום לתורש היא קורת וכובות און אין א מתרינן קייו קיים דמוריתם, פוסק כלל דרבע ומבטיל לולמה הלל ררבנן וסם במחס הזכירו לצמל בכל זמן הול ררבנן וים מפקפקין בוה

ומומרין שיש ממנו מן התורה. והריים זייל כתב בהשנות אייא ויש בהן עשה מדברי קבלה השיר יהיה לכס כליל התקדש הג ע״כ. וכחמת שבפרק כליל התקדש הג ע״כ. וכחמת שבפרק ערבי פסחים (היו) המרו שנכימים

ן ולא הלל של חנוכה כלבד הוא שמדברי סופרים אלא קריאת ההלל לעולם מדברי סופרים בכל הימים שגומרין בהן את ההלל. ושמונה עשר יום בשנה מצוה לגמור בהן את ההלל ואלו הן. שמונת ימי החג. ושמונת ימי חנוכה. וראשון של פסח ויום עצרת.

. (p) .)

השנת הראפ״ר הייו, אלא קריאת ההלל לעולם מדברי סופרים בכל הימים שגומריו. מים וים נכס עסה מדנרי קנלה השיר יהיה לכם כליל התהדם מג (ישעיי

מכל לחמרו בימים קבועין מדכריהם הוח וחעיים שהביחו בערכין (י:) חותו פפוק חינו חלה לסמך ולדמיון, זה דעת רבינו והום הגרחה: ושמנה עשר יום וכו׳. מימרס פ״כ בערכין (:י) ושם ביתרו המעם שהוכיר רבינו למה אין קורים בר״ה ויוה״כ ולא : כפוריס

אבל ראש השנה ויום הכפורים אין כהן הלל לפי שהן ימי תשובה ויראה ופחד לא ימי שמחה יתירה. ולא תקנו הלל בפורים שקריאת המגילה היא ההלל :

בה"ג שמנה קריאה ההלל ומקרא מגילה מלות עשה והשיג עליו רצינו שלין ראוי למנות בכלל תרייג מלות שהם מדרבנן והרי מקרא מגילה דצרי קצלה מפורשים הם לא הבילום לסמך ולדמיון ולפייה קורא לותם רכינו מלות דרבק. ולין לומר שהיה יודה להראבייד שלילו הובא לראיה לא היה ראוי לקרותו דיים גם לא ד"ת להבל דברי הכלה ומ"ש רבינו בםי המלוח על מקרם מגילה מלוה דרבנן מיידי דנקט הכך מחריני נקט נמי מקרם מגילה והושפים דמותה דומו דברי חורה הים מכל דברי קבלה מקרים שהרי רבינו בתחות הלכוח מגילה וחנוכה כתב יש בכולן שתי מנות עשה מר״ם והיה נו נומר אחת מד"ם ואחת מדברי קבנה והכא דוקא נקע אלא וראי דאף מנות דברי קבנה ד"ם מיקריא בין הובא נסמך בין הובא לראיה. והרמביץ זייל נספר השנוחיו כמג ובמסי ערכין דרשו בו השיר וכוי ולעיים שום מרברי קבלה הול לכל ילמר הגניל שישירו לשם המושיעם כמו שמשוררים גליל לכילת הספח. הרי שלמר שלילו מן הכתוב היחה הרלויה לל היה נמנה בתרייג מלות לכל במלות דרבק. ועוד קשה על בייה שנחב ואמת שנפי ערני פסחים אמרו שנכיאים תקנו הלל וכוי, שנראה שאילו תקנו גם הימים הקבועים לא היה מדיים וזה אינו דאמו מי נימא דקריאת התורה בשנת ובשני וחמישי שחרית דתקנת משה היא שאיה מדים וטובא נמי כהאי גווא כשניות ועירובין דתקנת שלמה היא ונניא הזה וכלהו מד"ם מיקרו. ועוד שנראה מדכריו ז"ל שמלות עשה לגמור את הכלל על כל לרה שנגאלין כיון שנניאים שביניהם תקנוהו לכך אבל לאומרו בי"ה ימים הוא דרבון, ולשון רבינו סותר זה שכתב ולא הלל של תנוכה וכוי אלא קריאת הלל לעולם מד"ם וכיון שמלינו לו ז״ל נספר המנות שכתב שמנות הלל דרכנן הים גם לשונו כמן מוכיח כן כך יש לנו לפרשו ודברי הרמב״ד והה״מ לריכין עיון:

לתם משנה

מברכינן משום דסתרי להדדי כדכתב הרב הלופסי במסכת סוכה לול סובר דמעמה משום דהוי ספק ולכך לה מברכינן מספיקה דלה שייך טעמל דלל ליולוולי ביה, ולע"ג דמולולי ולל יהבי בסוכה מ"מ לין זה זלאל כזלאל יו״ם דחתי לחלל יו״ם. ובכל דבר שעיהר ההנתו על הספק כלומר שחכמים גזרו וחקנו עליו ביחוד ולא הניחוהו ככלל שאר הספקות כמו דממי דחכמים נמנו לגזור עליו ביחוד וכן יו״ט שני מו ודמי מכרכינן משום דהוי מנוה מדבריהם מי למו דמיכת שעמה כמו בדמאי דרוב ע״ה מעשרין הן אבל כל דבר שלא נמנו עליו חכמים לחקן בו ביחוד מלם הניחו לנו הדבר שנדון בו ככל הספקות שבחורה מז ודמי עושין המעה ולמ מברכין, והייר יונה בפרק מי שמתו כתב דכל דבר שהום ספק של תורה מברכין עליו והבים רמיה מוסמרינן בשבת פי במה מדליקין דחין מברכין על הדמחי בשעה שמפרישין ממנו מעשר וחמרינן התם פעמם מפני שהום ספה של דבריהם דמשמע דוהם מפני שהום ספה של דבריהם מיו מברכיו עליו הם מם היה ספה דמורייתה מברכין עליו ע״כ. וכיולה בזה כתב הרפ״ש ז״ל בשתו בריש פרק כסוי הדם גבי כוי דמברכים עליו מפני שספק דמורייתה הוה. ויש עליו דהם דמחי ספק של מורה הוח דהום ספק חם הוליה מעשר או לה הפריש מעשר וחייב להפרישו מן התורה והרי הול דומה לכוי דשמל חיה היל וחייב לכסות מדלורייתה לו בהמה היל ופטור דכותה נמי הל ואיך הילק מדמאי לכוי. וחכמי לוני״ל בשאלתם לרבינו ז״ל והראב״ר זיל נהשגות תשמע דסיל דדממי הום דמורייתה שכן כתנו בשמלחם על פפק דמורייתה מכרכין חוך מן הדממי מפני שרוב ע״ה מעשרין ע״כ, משמע דדמחי ספק דחורייתה קרי להו ולה נקרה ספק דדבריהם אלה מפני שהברכה היה מדבריהם. וחולי יש לדחוק ולפרש דברי הר׳ יונה ז"ל דהכי קממר דוקם דמשי מפני דהוי ספק דבריהם כלומר דמן התורה פולינן כתר רובה דרוב עייה מעשרין הם וכתירונה דרבה פלה דרכנן הששו הששה זו ולכך לה בעי ברכה הבל ודהי היכה דהוי ספק של תורה בעי ברכה ומחי דקרמו פפק של דבריהם משום דרוב ע״ה מעשריז הם וזוחה. וחיים לדעת רבינו זסובר מביי זובר שעיהר מהנתו על הספק מין מכרכין עליו והה בדיקת המך בהחילתה נעשתה על הספק וכדכתב ה״ה ז״ל בהל׳ המך ומלה (פיב ה״ו) ול״כ ליך מברכים. ויי דמיים מנום הכיפול הום מן החורה ומביפול הום דמברכינן ומעייג דלם

מברכינן על ביטול המז כבר נהן עעם שם הר״ן ז״ל: ו ולא הלל של חנוכה בלבד וכר. כתנ ה״ה ז״ל וים מפקפקים כזה ואומרים שיש ממנו מן התורה. כלומר ההלל של אנוכה הוא ודמי מדרכנן מפני דלמ מפקינן ליה מהשיר יהיה לכם וכו׳ כדמתר בערכין (י:) מכל השמר דמפקינן להו מהמי קרמ הומ מן התורה וז״מ שיש ממנו מן התורה, ודעת רכינו ז"ל דהכל מדרבון. וח״ת קשה לכולהו דמיך ממרו בפייד דמעניות (כח:) ממר רבת זמת מומרת הלילם דרים ירחה להו דהוריתה משמע דבהנוכה ובכל השחר הוי מן התורה

שוומי לו שלם שמרן והום דומה לחלוקה שלמתריה שכתב שבל שם יודע שקרם ונסתפק לו אם בירך וכי היכי דהתם פשיטה ליה בחדה ומספקה ליה בחדה בחלוהה המייתה נמי פשוט לו בברכות שלה המרו והיו לו ספק אלה בקריאה ולהכי חוזר ומכרך כיון שפשוע לו שלא אמרז. ומיהו אם היה פשוע לו שקרא קיש אעייפ שקראה כלה ברכותיה לא יחור ויקראנה בברכותיה דחפשר דרבינו ז"ל סבור כדעת הרא"ה כתנו הרב"י ז"ל בסימן מ"ן דמובר דהיכה שקראה מתחילה בלם ברכות אינו יכול לחזור ולהרוחה בברכות דכבר ילה י"ה ולהכי כהב רביט ז"ל ספה מם קרח כלומר דוקה ספק מכל בודמי קרה מע״ם שלה קרח הברכות כבר ינה וחין לו להזור ולברך הכל גבי מילה שכתב שיעשה מילה בלה ברכה הום מפני שהוח ספק חם הוח זכר וחייב במילה מו חם היח נקנה ופטור ולם כן נסתפק לו לם מל עליו חיוב ברכה לו לל חל לו ודלי לולינו להולל לבל הכל כבר ידע שיש עליו חיוב ברכה ולל אמרה ולהכי יחזור ויכרך. ולקושיה הרמשונה שהקשיתי על מה שהכין ה״ה ו״ל בדברי רבינו ז״ל עלה בדעתי לומר דרבה ג״כ לריך למעמה דלא לולולו ביה דאלייכ חקשי ליה היכי מברכינן על יוייע שני הא הוא מנהג וחין מברכין על המנהג לדעת רבינו ז"ל כמו שכתב גבי קריחת ההלל וכו ההשה ר״ח ז״ל דלדעת מי שסובר שחין מברכין על מנהג בפרק היה קורה (יה.) בד״ה ימים שהיחיד גומר בהם וכו׳ ולהכי ודחי דלדעת רבינו ז״ל לריך רבא לטעמא דלא ליזלזלו ביה ומפני i2 מכרכים מע״פ שהום מנהג ומה שחולק על מביי הוח דסבור דכל דבר שעיקר הקנחו על הספק מכרכינן חון מהדמלוי מפני שרוב ע״ה מעשרין הן ומ״ש רבינו ז״ל לכל דבר שהול מדבריהה ועימר עשיימו וכו׳ אין מברכין ר״ל דבר שעיקר מקנהן על הספק והוח ספק דומה לדמלי שנדמלי יותר נועה לתד מלדדי התפק מהלד הלתר דודלי נועה [שלא] לברך מפני שרוב ע״ה מעשרין הן ולזה כתב רבינו ז״ל כגון מעשר דממי כלומר שהום נוטה יותר ללד שמין רטוי לכרך מלד שרטוי לכרך. כל זה עלה בדעתי לדחוק ולפרש מכל מה מעשה שלשונו מומר ולמה מכרכין וכו׳ והם לם תקנוהו מלם מפני הספק דמשמע שמה שהוקשה לו הוח מפני שיו"ע שני הוח על הספק ולפי מה שפירש חין הקושים אלא מפני שלדידן הוא מנהג, ועוד שלפי מה שמפרש רבינו באותה משובה אין התירון הזה עולה כלל שנראה שרבא לית ליה טעמא דלולולו וכוי שכן כתב שם ובח רבה ופריק וכוי חל תחמר דכל דבר שעיקר תקנתו על הספק לה הקנו עליו ברכה שהרי יו״נו שני מפני הספק הוה משמע דלית ליה מעמה דלה ליתו לזלוולי ביה דהלייכ היכי קחמר שהרי יו״ע שני מפני הספק הוא וכרי הא איכא פעמא דלא לימו לזלוולי ביה על כן דברי רבינו ז"ל לל"ע. ומ"מ למדנו דעת רבינו ז"ל ממה שכתב בלאתה משונה דכל דבר שנסחפק לנו בנרכות כין שהמווה מן התורה בין שהיל מדרכנן לין מברכים והביל רמיה ממה שלמרו בסוכה (מ.) מיתב יתבינן ברוכי לה מברכינן דהינו סובר הוה זייל דמעמה דלה

מגיד משנה

זמנים הלכות חנוכה פ״ג

ז מקומות שעושין שם שני ימים וכר. גם זה במימרה ההיה (י) ובגולה כ״ל יוס: אבל בראשי חדשים וכו׳. זס בערכין (י:) שמנו ר"ח דמיקרי מועד לימה והירט לה מיקדים בעשיית מלחכה, ופרק בשלשה פרקים (מענית כמ:) רב איקלע לבבל בר"ים תונהו דהוו קרו הנינה סבר להפסוקינהו כיון דחוה

דהם מדלגי אמר מנהג אבוחיהם ביריהם ואמרו שם תוא יחיד לא ימחיל ואם התחיל גומר ע"כ. זהמעשה של רב מוכיח בכחור שמפילו מנהג פשום בכל ישרמל למ היתה קריאתו ואפילו בדלוג לא היו קורין במרז ישרמל שבמ ממנה רב לבבל שאם היה מנהג פשוע בכל מקום לא לימרו סבר לאפסוקינהו דהם מנהג היה לקרותו בדלוג בכל מקום. ומפני שקריפתו מנויה במנהג כתב רבינו שמין מברכין עליו וכן אמרו קנת מפרשים והביאו ראיה ממה שממרו בפי לולב וערבה (מר:) גבי ערבה כיום שביעי הנים הנים ולה בריך הלמה קסבר מנהג נכיחים הים ומכמן שמין מברכין על המנהג וים מן הגפונים כדעת זו וים בוה הרבה סברות ותנהגנו שלבור מברכין עליו ויהיד פומרו כלה כרכה. ומ"ש רכינו ויחיד לא יקרא הום פירוס למה שלמרו (מטנים כה:) תוא יהיד לה יתחיל וכוי, וים כוה סירושים מחרים וכבר כתבתי מנהגנו: וכן בשאר ימי הפסת וכו׳. ועת רגיט להשוות תולו של פסח לרחשי הרשים חה נרמה כדעת כל המפרשים חוד מהרמב"ן ז"ל (הונה בר"ן שנה) שחלק ביניהם ואמר דבתולו של פסח אפילו יהיד מהוייב לקרוהו כדלוג שעיקר מקנה כך הימה לאומרו בחול הפסח

בדלוג ולברך עליו: ת כיצד מדלגין וכו׳. זה המנהג נס כן בינינו: ט כל היום כשר לקריאת ההלל וכרי. משנה פרק הקורם את

ז מקומות שעושין ימים טוכים שני ימים גומרין את ההלל באחד ועשרים יום. בתשעת ימי החג. ושמונת ימי חנוכה. ושני ימים של פסח. ושני ימים של עצרת. אבל בראשי הדשים קריאת ההלל מנהג ואינה מצוה. -ומנהג זה בצבור לפיכך קוראין בדילוג. [1] ואין מברכין עליו

מינו כלום וככר כתבנו עליו במקום פתר (ברכות פייים הקייז), ומה שממר ויחיד שאין מברכין על המנהג [ה] ויחיד לא יקרא שהתחיל לקרום בדילוג לם פתר כלום כלל. ואם התחיל ישלים ויקרא בדילוג כדרך פום יקרם כמו שירוה ותותם כחמימה שקוראין הצבור. וכן בשאר ימי הפסח קוראין הצינור : דן כיצד מדלגין. מתחילין מתחלת ההלל עד בדילוג כראשי הדשים: חלמיש למעינו מים ודולג ואומר ה׳ זכרנו יברך כו׳ עד הללויה ומדלג ואומר מה אשיב לה׳ עד הללויה ומדלג ואומר מן המצר קראתי יה עד סוף ההלל. זה הוא המנהג הפשוט. ויש מדלגין דילוג אחר : ט כל היום כשר לקריאת ההלל. והקורא את ההלל למפרע לא יצא. קרא ושהה וחזר וקרא אע״פ ששהה כדי לגמור את כולו יצא. ימים שגומרין בהן את ההלל יש לו להפסיק בין פרק לפרק אבל באמצע הפרק לא יפסיק. וימים שקוראין בהן בדילוג אפילו באמצע הפרק [ו] פוסק : י כל יום שגומרין בו את ההלל ה מברך לפניו. ומקום שנהגו לברך אחריו מברך. כיצד מברך יהללוך ה אלהינו כל מעשיך וצדיקים וחסידיך עושי רצונך וכל עמך בית ישראל ברנה יודו לשמך כי אתה ה׳ לך טוב להודות ונעים לשמך לזמר ומעולם ועד עולם

אתה האל ברוך אתה ה׳ המלך המהולל המשובח המפואר חי וקיים תמיד יא יש מקומות שנהגו לכפול מאודך כי עניתני עד ימלוך לעולם ועד : סוף ההלל כופלין כל דבר ודבר שני פעמים. ומקום שנהגו לכפול יכפול ומקום שנהגו שלא לכפול אין כופלין : יב מנהג קריאת ההלל בימי חכמים הראשונים כך היה. אחר שמברך הגדול שמקרא את ההלל מתחיל

המגילה למפרע (כ:): הקורא את ההלל וכר. שם (ח.) הקורם את המגילה למפרע לה ילה ובגמרה מנה וכן בהלל: קרא ושהה וכר. סוף התגינה ממרע (כו): הקורא את ההלל וכרי שם (ת.) הקורם עת הפגינה ממרע נו ינם וגנותו מתו וכן באלי קוא ושווו וכו שור ריה (נו:) מוכיח דכלל ומגילה שוין בזה וכבר מכלל הדין לענין מגילה מרק שני (ה ג): ימים שגומרין וברי, פי היה קורם (נכומ יד) סמר רכם ימים שהיחיד גומר כהן סמ הכלל כין מרק לפרק פופת כלמלע הפרק סינו פוסק וימים שלין היחיד גותר כהם סמ הכלל פילו כלמלע המרק טוסק. ומדכרי רכינו גרלה שהום פוסק לכל וכר וסינו כדין קיש שלינו מפסיק ללה לוברים ידומים כמבוחד שר הרל קיש (המיז) וכן בדין שהרי מין ברכה מתוקנת ומחריו ותנויה הים במנהג. מנל רוב המפרשים ז"ל רמיתי שפירשו שבימים שהיחיד גומר קיש והסיז) וכן בדין שהרי שין ברכה מתוקנת נסחרין ותנויז הים במנהג. סבל דוב המפרשים ויל רשינו שביתים שליחין אות של ההלל הום כקיש ממש וימים שלין היחיד גומר הרי הום בממלע הפרק בהן כבין פרק לפרק בימים שהיחיד גומר זהו דעתם זיל: י כל יום שגומרין וכו׳, בסוכה פרק לולב הגזול (לה ולם) ומקום שנהגו לברך לחריו יברך. ובגמרלו לם שנו, פירוש שחלוי במנהג, ללל לפניו מלוה לברך: יא יש בקובות שנדגנו לכפול וכו׳. שם במשנה ובגמרלו מבוליו מניגין ללו: יב מבהג קריאת ההלל וכרי. המנהג הזה מכומר בגמי (מה:) שם. ומיש רבינו שהן קכייג פעמים והמימן שנתן להם הכל מכומר כמדרש תלים (פריג):

להם משנה וחין נכך כלום שלה הכי קשמר לה כמו שחתה סובר דפסקינן כק"ם

כיון דדחי מעמד. וים לומר דממי דקממר [למו] דמורייחת ר״ל מין לו סמך כלל בתורה מבל כל השתר [מיקרי] מה"ת לדעת רבינו ז"ל משום דיש להם סמך מדברי קבלה בפסוק השיר יהיה לכם כליל התקדם תג, והנוכה אנייג דלית ליה סמך מיית נכישים תקנו לומר הלל בכל לרה והוי קלת סמך וכדכתב שם רשיי זייל:

ימים שגומרים בהם ההלל וכו׳. כתב ה״ה ז״ל וכן הדין שהרי 6 חין ברכה מתוקנת לחתריו וכוי. קשה דמנין לו לההיית זייל זה דהם

כנמי (יר.) משמע דלה למדו הלה מקייש מקייו שכן המרו שם בהלל ובמגילה מהו שיפסיק ממרינן ק״ו ק״ם זמורייתה פוסק הלל דרבון

לא כייש ואייכ דיו לכא מן הדין להיות כודון והיכי אמרת דפסיק פסי מקייש. ויייל רוה סברת הבעיין מכל התרגן חידש לו סברם מחרת דמתרינן פוסק וחין בכך כלום והיה די לומר פוסק לבד למה ליה למימר

וכן כתב במחזור ויטר"י (עת׳ קוב) אבל ר״ת כתב יוט׳ הישר מ״ פ״

מקנו, מוס׳ נרכות יד.) ריש לכרך מידי דהוה איו״פ שני, וכן השר

מקולי כתב זלם הוה ברכה לבעלה כיון שרולה המדם להתחייב כה

מידי דהוה אנולב ואמפילין דהני נשי מברכות אניים שאינן חייבות

ולה מחינן כהו עייכ. ועיין בהלי לילית בפייג בהלכה עי. וכן רבינו שמחה כתב שיש לברך דלה יהה אלה כעוסק בתורה, ואפילו בתגילת

רות וקינות ושיר השירים יש במסי סופרים (פייו הייג) אמברכין באיי אמייה אביין על מקרא מגילה ואעייג שאין נוכרות בשום מקום

הגהות מיימוניות כמו ומיקין היו גומרין שותה פי׳ קורין שותה כן הוש כשור ש״ח ש׳׳ תפ״ח]: [7] וכן פסק ר״י מלפס (שנה פ״ג פ״ שיח) וכן רש״י לא היה מברך

בתלמוד וכיים הלל שגם לחכמי התלמוד היה מנהג וכן כתב בשם רב עמרם שכתג בסדרו (ה"ג מיי מה) העובר לפני התיבה בר"ית מברך לקרות את ההלל וכן כתב כשם ר״ח ואפי׳ יחיד לריך לברך מדאפרו להפסיק בו כדלקמן. ומהר״ם היה נוהג שלם פמר אלם עם הלכור נהן תנא יחיד לא יתחיל ואם התחיל גומל וחז היה מנרד ע"כ: (מענית נה:) ופר״ח ואם התחיל נברכה. ככהגהה גדולה (שלאחר זו) [רלעיל] ע"כ: [1] למנס התוס׳ (מוהראים וריית נרטות יו.) פתקו שלפילו בימים שלין היחיד גומר בהם לל יפתוק וע"ש ע"כ: (ז) גרסינן במס׳ סופרים (פ״כ ה״פ) לריך לברך בתחלחו ולקרותו בנעימה נקיים מה שנאמר (מהנים נד) ונרוממה שמו יחדיו ע"כ: בירושלמי (נרטות פיינ הייד) לריך להתיז כי לעולם תסדו עייכ:

אלה אין בכך כלום ופוסק כמו שיראה מפני הסברא דאמר וכן בדין

וכוי. ומה שממרו בגמי שמני רב כר שבת דלת חשיב וכוי מינו רולה

ולכך לה שהל דהפילו שלה מפני הכבוד רשהי לשהול לדעת רבינו ז"ל

אלא הכחונה לומר דלא פסק מפני דלא חשבו כלל ולכך לא פסק לו

מפני דהוי פסק שלם לנורך, ומה שממר הה״מ פוסק לכל ר״ל לדבר

שים בו לורך קלת: יב מנהג קריאת ההלל וכר. כפרק לולכ הגוול (ומ:) מבומר כל

שמנוה לענות ברסשי פרקים. וקשה דלמה לה הוכיר זה רבינו ז"ל שהוה

אומר הודו והם אומרים הודו. וי"ל דפובר רבינו ז"ל דרבה כשאמר

זה. ומתרו שם הום מומר הודו להי והם מומרים הודו להי מכמן

לדעת רבינו ז"ל שחין בזה שחלה מפני הכבוד דלה חשיב ליה

בפה משנה

חוה״מ של פסה אין מברכין עליו:

ובכאן נשלם החלק הראשון וספר

זמנים. ההוראה למלך מלכי

המלכים וארוני הארונים:

השנת הראב״ר

הייו. ומנהג זה בצבור לפיכך קוראין

בדילוג ואין מכרכין עליו: מיים זה

מולו של פכח לר״ה וזה נרמה כדעת כל המפרשים חוץ מהרמכ״ן

ז וכן בשאר ימי הפסח וכו׳. כתנ הרכ המגיד דעת רכינו להשות מכורות וציונים זייל שתילק ביניהם. ובסוף הלי ברכות כתב רבינו בפירוש שהלל של

היא. אבל ברית מענים כת: ואין מברכין ל"כ רפ״ם נרכות יד. כסס לש"י רמיש ברכוח יו. בסס כשיי ומיק רגי טייע הג בסס כשיי בימ כד, טייע פיי מכיי שבימ כד, ובן בשאר ינה הפקס בייב ביריה מפנים רמים בירי מפני מניי בכחף סלי ברכיו במסימ: בכחף סלי ברכיו במסימ: בסוף סלי ברכיו במסימ זילוג בסור שש כמג זילוג הלגין של היי : 386

היום מנילה כל .12/75 נ: והקורא 20 יי. מוספמלו 20 פיינ ירושלמי מוספמס שט פיע ירגעיי. שויש ברכוח פיע הייר, שויש מיי הנייצ פייו ועיד הומתר בכל לשון, קרא ונימתר בכל לשון, קרא ונייה מכיח ביסט יחי ונייה להי, שוייע שט פייה ונייה להי, שוייע שט פייה ופי' תפ״מ ופי' מרמ״ז. ימים שגומרין נרכומ ממכת מוסריה פ"ל עיים, שויע של ופיי עיים, שויע של ופיי מכייב פייד: הייע. כל יום שגומרין מוכה לח, לע. פסחים סוכה לח, לע. פסחים מברך יהל נפסחים קיח. מכ"כ נשם עמרס: מכר 10 יש מקומות וכו' .87 כל דבר ודבר עפיה"מ סונה שני כל מלה ומלה : סונה קבי כל מנה המנס : היישב, מגודג קריאת ההלל שם לח: ירוםלמי מוכה פייג הייי ומגילה פיים וכרכות פיית היים.

שנויי נוסחאות

הייה. הללויה נכמיי מימניים הללו יה נכ' מינות וכן לכלן ועי' כשנוים קיים מכלי חמן .a"a cip

הייי. וצריקים וחסידיך נכמיי מימניים וחסידיך וצדיקים. הימניים המהולל נכח"י גימס.

רעקייא משנה קריאת

הייים. במגיד משנה דייה מנהג קריאת ההלל: הכל מבואר במדרש תלים. והול נס כמסי סופרים פס"ו. ול"כ המיו"ע סיה מ"ר וסוכה.

335

פרק ופרק הן חוזרין ואומרין מה שאמר. כיצד

כשהוא אומר בצאת ישראל ממצרים כל העם

הוזרין ואומרין בצאת ישראל ממצרים. והקורא

שהן אומרין מלה מלה בכל ההלל : זה הוא המנהג הראשון ובו ראוי לילך. אבל בזמנים אלו ראיתי בכל

המקומות מנהגות משונות בקריאתו ובעניית העם ואין אחד מהם דומה לאחר :

פרק רביעי

הראשון ומוסיפין והולכין גר בכל לילה ולילה עד שנמצא מדליק בליל שמיני שמונה גרות בין שהיו אנשי

הבית מרובים בין שהיה אדם אחד : ד נר שיש לו שתי פיות עולה לשני בני אדם. מילא קערה שמן והקיפה פתילות. אם כפה עליה כלי כל פתילה ופתילה נחשבת כנר אחד. לא כפה עליה כלי נעשית כמדורה

ואפילו כנר אחד אינה נחשבת : 🙃 אין מדליקין נרות חנוכה קודם שתשקע החמה אלא עם שקיעתה לא מאחרין ולא מקדימין. שכח או הזיד ולא הדליק עם שקיעת החמה [1] מדליק והולך עד שתכלה רגל

להם משנה

٦

וכרי, שם במשנה ובגמי ((ה:) פ״ד א כמה נרות הוא מדליק

מציד משנה

וכוי. פי במה מדליקין (כם:) מ״ר מלום חנוכה נר ליש וביתו והמהדרין נר לכל לוחד ולחד והמהדרין מן המהדרין ב״ה לומר יום רחשון מדליק החר מכחן וחילך מושיף זהולך. ופיי רבינו שהמהורין מן המהורין עושין מה שהמהורין עושין להדליק נר מחד לכל מחד ומחד הכית ועושין יותר מקן '73D שמוסיפין בכל לילה ולילה כמנין נרום של ליל רחשון ופיי מדליק לר חחד לכל מחד וחחד, זה פירוש רבינו ונכון : 610

ג מנהג פשוט בכל ערינו וכו׳. גייכ הוא מנהגנו:

ואומר הללויה וכל העם עונין הללויה וחוזר ואומר הללו עבדי ה׳ וכל העם עונין הללויה וחוזר ואומר הללו את שם ה׳ וכל העם עונין הללויה וחוזר ואומר יהי שם ה׳ מבורך מעתה ועד עולם וכל העם עונין הללויה וכן על כל דבר, עד שנמצאו עונין בכל ההלל הללויה מאה ושלש ועשרים פעמים סימן להם שנותיו של אהרן : יג וכן כשהקורא מגיע לראש כל

ד גר שיש לו שני פיות וכו׳. מימרה שם (כג:) כלשונו ופירש״י ז״ל לשני בני מרם למהדרין שעושין נר לכל מחד ומחד וכן פירשו בעיטור. ולי נרסה ספילו לשטינן מהדרין כגון שפחחי בתי שני בני טרס סמוכין זה לזה בכדי שהנר הוא לכל פתח בפפח הסמוך לו אי נמי כגון שני בני אדם הנכנסין בפתח אחד

והם תלוקים בעיסתו וסינן סתוכין על שלהן החד שכל החד נריך להדליק כך ניל: מלא קערה וכו׳. גם זה לש מה זכמים פייכ משמע דלינו רלש פרק (מהיימ). הקורא הללו עלמיימ וכפיים נעשהיימ שלי :05 ה אין וכוי. פס (כמ:) מנותה משתשקע החמה עד שתכלה רגל 65 מן השוק ופירשו כבמרם דמי מדליק מדליק מי נמי לשיעורמ

וכע כן ועמים עם מאלי דסמך עמיים נפייו מאלי לולב היי: היייר. ואם היה המקרא שם לה. גירושלמי ברכות פ"ג ק"ג : וכהלכות שני פירושין המ׳ שמם היתה הדיא. כמה נרות שנח כמ: מגילת תעניה פיש, סמיג עשין ורכנן ה', שויע כי מרעים שיב. דולקת והולכת עד השיעור הזה ורלה לכבותה מו להשתמש לחורה הרשות בידו והשני שלריך לימן לתוכו שמן כדי שיהא דולק והולך עד השיעור הזה, ושניהם כתבן רבינו, ושם נתבאר בהלכות ששעור עד שתכלה רגל מן

בין ביי מועדים פינ, בין נשים שם כג, שויע כי מרעיים סיי ג הזיב, כיצוד הרי שהיו ונייע הרי יהונמן הונל נמי הרין: נמיי הר"ו: הייער, מנהג פשוט שפירסו בנני כמוסי (נ"ח מיד מרצ"ס): כנ:, סויע פי מרצ"ל): כנ:, סויע פי מרצ"ל מיצ וסיד, הה הלרקין במיסתן עיין נסיל פי אומר בית יעקב מעם לועז וכל העם עונין הללויה עד שיאמר אהבתי כי ישמע ה׳ את קולי תחנוני וכל העם חוזרין ואומרין אהבתי כי ישמע ה׳ וכו׳. וכן כשיאמר הקורא הללו את ה׳ כל גוים כל העם חוזרין ואומרין הללו את ה׳ כל גוים : יד הקורא אומר אנא ה׳ הושיעה נא והן עונין אחריו אנא ה׳ הושיעה נא. אע׳פ שאינו ראש פרק. הוא אומר אנא ה׳ הצליחה נא והן עונין [אחריו] אנא ה׳ הצליחה נא. הוא אומר ברוך הבא וכל העם אומרים כשם ה׳. ואם היה המקרא את ההלל קטן או עבד או אשה עונה אחריהם מה

: 6"0 ו"שיח הדיה. אין מדליקין שט כפ: כנ: וכ"ה במסכת סופרים פ"כ וכ"ר הר"ן כשם נה"ג והר"ן נעלמו כי ועותר להקדים, שו"ע ועיין הזיד מרע״נ מ״וּט, מרע״נ מ״מֿו ינ. שכח או ה שו״ע שס מ״נ. .)"ສົງ

שנויי נומהאות ומנמר הללויה -----351

כעם עונין נכח"י תימניים

כעם עורין כמויי מאמיים אומרין. מעתה ועד עולם כרוכ כמסיי לימס. הייד, בשם ה' כ"ס בספר סמנה כעד-חיים בכסקי ונדפוי קומן, נבסקי ונדפוי הימן. ברוך הבא 0'01973 וניי לח"מ ובכסות תפרים וסי מו מיונטות לומיט (סוכה (מ:) נ״ה הים. הייר. לשני בני אדם נקנה כמ״י מימניים למנין שני בני אדם וע" מ"מ וככנו"ם פנסוף הספר.

הגר"א

הייב. כיצד, הרי שהיו אנשי הבית עשרה, בלילה הראשון מדליק שרה נרות נרמה שכן הומ ່າວາ עשרה ישרי הרי"ף, מדסגים מימרס דרגני"ם פר"י כ' זקניס וכו' כנגד חייי וכו׳ כנגד פרי החג וכו׳ וכו׳ כנגד פרי החג וכו׳ דמעלין בהודם וחין וכו׳ דוהלי טעמל ול חיישינן רימים כוכנסים להיכרם >"cip>l כיוללים 15 מן היומוס וכ"מ בגמרס ההוםי שה, וכ"מ בגמרס שם, מו סמר וכו' ומד ממר פעמל וכו' דג"מ בכה"ג כנ"ל ומסקול דני דמפליו נפ״ד וקנים

זקנים כמ"ד דמעין נקודם. נקודם. ומרעים סוח ד'). דבית בדליקין גר דבית בדליקין גר ימוסיקין זכר. [כמ"ש] הוסי זלם קסי מתדנרין בלילה יו בור ביב

רח״כ לה הוי היכר. (מרע״ם פות נ׳). הרע״ם פות נ׳). ה. ולא מקדימ הייה. ולא מקדימין. וכיג נעת נהייג, ורשכיים

ור"ן כמנו שמומר להקדים, וע"ם יוליה, וע"ם ושל สวารกำ

(מרפ״כ מוח לי).

ישד ג״כ בקרובן של הנוכה המתחלת אעדיף כל שמנה לרור מלהדליק בור ישן. וכן מהר״ם נהג איפור להדליק בור ישן ע״כ: ומותר ואין מנביהין אותו מתקומו עד שיכבה מסייע. והנה הקלייר [כ] ורמינהי מלוחה משמשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק מאי

דמהדרין מדליקין נרוה כמנין אנשי הבית בכל לילה ולילה בלי הוספה

וא״כ אנן דמדליקין נד אחד כלילה הראשון ואנו הולכים ומוסיפין לא

מתים כוותייהו וכמהדרין מן המהדרין כמי לם מתים, ומי מדיכה לם

בעינן אלא אחר בלילה הראשון וכן ככל לילה ולילה בלי הוספה כלל

ואיכ מנהג דידן לפי דעת רבינו זיל לכחורה נראה מנהג בעעות

כשלמה לפירוש המפרשים דמפרשין דמהדרין מן המהדרין הין מדליקין

אלא נר אחד כלילה הראשונה והולכים ומוסיפין ניחא. וי"ל דמ"מ לא

הוי מנהג בפעות כיון דעבדינן כדין ומע״ג דמדינם לם כעי הוספה

אנן נראה לנו למיעבד האי פשרה ולעשות ההוספה בכה"ג :

ומנוכה משמחל וכי הייג לה מלי למיהוי הכי וכדהקשו התוס׳ (כה:).

מפשר דפובר הייה זייל דלה בעינן הכי אלה לכתחלה הבל לעיכובה לה

ובריעבד עולה :

ה נשארה דולפת וכו׳. כתב ה״ה ז״ל ודעת רבינו ז״ל וההלכות

וכמו שחמרו שם בפי כמה מזליקין (כב.) בעו מיניה מריב"ל מהו

להסתפק מנויי כוכה וכוי והמרו שם במסקנה הבוהון דכולהו דם כלומר

זייל לדמותה וכני וכיים כהן שהפילו בהותו נר דולק וכוי הלה משום כזוי מנוה. ומיית בעני סוכה ונוייה נמי הוי מעמל משום בזוי מלוה

נר שיש לו שתי פיות עולה לשני בני אדם. כתכ ה״ה ז״ל

כגון שני פתחי בחי בני מדם וכו׳. ומע״ג דבעינן מווזה מימין

[6] לשון מסכח סופרים (פיינ הינ) נכייה בכסלו מדליקין נר הנוכה ואפור להדליה בנר ישן ואם אין לו מלא ישן מלכנו באור יפה יפה

פמהדרין מן המהדרין עושין מה שמהדרין עושין א״כ הך מנהג כמלו

הנהות מיימוניות

מדליקין נר אחד בכל לילה. וח״ח לדעת רכינו ז״ל שמפרש

הכם מין ללמוד דין זה כלל ואייכ דבריו הם הפך הגמי ולייע: פ״ד ג מנהג פשוט בכל ערינו בספרד שיהיו כל אנשי הבית

לשומע כעונה ופירשיי ובברוך הכח היו סומכים עליו וחין עונין לח בחיכות עלמן ולה הללויה מכהן כלמוד לשפינו יודע לה לקרות וכו׳ הם שמע וכיון לבו וכוי. וכפי דעת רבינו זייל שמומר והם מומרים ברוך

וכו׳ כלומר מפני שבמנהג הלחרון הזה לל היו עונין ברלשי הפרקים כמו שהיו עושים במוהג הרחשון לכך הולרכו לעשות דוגמם לדבר כדי שנה השתכה ועשו היכר זה אבל במנהג הראשון לה היינו לריכים במנהג הרחשון היה זה מפני שלמדנו דינים מהן שהם לריכים לזמן ההות. זה נייל דעתו של רבינו זייל: יד הוא אומר ברוך הבא והם אומרים ברוך הבא וכו׳. מימה

זה אינו אלא למנהג שהיה מנהג אחר אחר המנהג הראשון וכדמשמע החם

ולכך הולרכו לומר הודו והם יענו הודו כדי להודיענו שמלוה לענות

הדברים הממורים שם שהם ללמד לנו דינים סובר רבינו ז"ל דמפילו דשם ממרו הום מומר ברוך הבם והם מומרים בשם ה׳ מכמן

להיכר זה שהרי היו עושים הפסקות ברמשי הפרקים מכל כל שמר

א [6] כמה נרות הוא מדליק בחנוכה. מצותה שיהיה כל בית ובית מדליק נר אחד בין שהיו אנשי הבית מרובין בין שלא היה בו אלא אדם אחד. והמהדר את המצוה מדליק נרות כמנין אנשי הבית נר לכל אחד ואחד בין אנשים בין נשים. והמהדר יתר על זה ועושה מצוה מן המובחר מדליק נר לכל אחד ואחד בלילה הראשון ומוסיף והולך בכל לילה ולילה נר אחד : 🗅 כיצד הרי שהיו אנשי הבית עשרה. בלילה הראשון מדליק עשרה נרות ובליל שני עשרים ובליל שלישי שלשים עד שנמצא מדליק בליל שמיני שמונים נרות : 🕺 מנהג פשוט בכל ערינו בספרד שיהיו כל אנשי הבית מדליקין נר אחד בלילה

מניד משנה

מכורות וציונים

מאה ושלש ועשרים

פעמים מררש הכלים כ"נ

ירושלמי שנה פס"ו ה"ם מסכה מוסרים פס"ו וע"ן

: 03505 0"00

הייע. וכן וכו' עד שיאמר אהבתי הטמיט

לם לנו דבמ"ם פ"כ משמע

וכו׳ עד

מניד משנה

זמנים הלכות חנוכה פ״ד

קסבר כבמה אין זקוק לה ואסור להשחמש לאורה וכן פפקו רוצ הפוסקים זיל: ואפילו למגות מעות וכו׳. שם (נג.) מנואר אסור להרצות מעות כנגד נר מנוכה ופסקו כהלכות וכן הסכימו הרמניין והרשב"ה ז"ל להסור כל השמישים ועיהר:

ז גר חנוכה וכו׳. מימרל שס: ואם היה דר וכוי. גריימה שס (כמ:) : ונר הנוכה וכו׳. שם (כנ) לר הנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה פפולה כסוכה וכמבוי. עוד למרו שם (כמ:) זמת מומרת כר מנוכה מנוה להניחה מוך עשרה עפחים ודחו שם הרחיה ולפיכך לח נכתב בהלכות. וווד נרמה לי למיה לזמות זה למעלה מהמימרה הרהשונה דהמר מעשרים פסולה משמע דהוך עשרים ממה במי זה מקום שירנה כשרה מלח שיש לתרך דלה פליגן והע״פ שנתוך כ׳ אמה איז שם פסול מעה מן המונתר הים בתוך עשרה שפחים. ויש שפסקו .ວາະນ כו שמנוה להניחה כתוך ומדברי בעל העיעור נרחה כדעת רבינו וההלכות:

ה בימי הסכנה וכו׳. עס כרייהס ופיי פכנת גוים שיקפידו על הדבר: וצריך להיות וכו׳. מימרל שם ממר רכה ולריך נר החר להשחמש לחורה ומי מיכם מדורה לם לריך ומי מדם משוב מע״ב דמיכה מדורה לריך: ט נר תנוכה וכרי. שם (כנ) והשתל ວນ໌ກ דממרה הדלקה עושה הדליקה חרש שוטה וקטן לה עשה כלום משה ודמי מדליקה: הדליקו מבפנים והוציאו דלוק וכוי. שס (ככ:) אמר רבא הדליק מבפנים והולימה למוך למ עשה כלום: אחו הנר בידו וכו׳. שם מימרה הדין והמעם :

מובים והות מיגו דתתקומי לבין השמשות תתקומי לכולי יומה וכמו

שכתנו שם התומי זייל:

מכשיעור מכל אם השים כשיעור מסור להשתמש במותר כמפורש

מנוסי א וכן נוכל לפרש ההיה דממי סופרים ע"כ: [ה] דממר ריב"ל כל השמנים יפין לנר ושמן זים מלוה מן המוכחר וכן למר רבל מריש

הוה מר מהדר אמישחה דקאול וכוי (שם כנ.) דהיינו שמן קיק לרצי

ילחק בריה דרב יהודה בריש פירקין (שם כה.). מכמן רמיה דלם קמי

הם דריב"ל אלם אנר תנוכה ודלם כי"מ הם דריב"ל גם אור שלת

שהרי בנר שבת לם היה תומר כל השמנים יפין לנר ועוד דמשחם

דקטוט היינו שמן קיק ומנן כפי במה מדליקין (ב:) בפירוש שטין מדליקין בו בשבת ולט הוה מהדר עלה טלט ודטי לט קטי טלט טנר

ממר ר׳ זירה ממר רב ודלה כרב הסדם דמתיר בחול מכל לה בשבת

ודלא כרב הונה דשמר שין מדליקין לא בחול ולה בשבח אלה באומן

שמדליקין בו נר של שנת (כה:) ע"ש. וכן פסק רבינו שמחה והתוסי

סבר הביי לעיל ודלה כרב הונה עייש. וכן המר רב יהודה המר רב

מסור להרנות מעות וכו׳ (כנ.) ע״כ: [וכעל העישור כהב דוקה השמיש

של תול מבל תשמים של קדושה שרי ולמ נהירה לרמיים זיילן:

זמן כרב ירמיה מרפמי ולה כרב החה בריה דרבה וכן פסק הספר

והילכתם משתחל (כב.). ופתח דמין לו מצוזה מניתו בימין שהרי לח

פסק הספר בשמאל אלא מפני הטעם שבעמוד הא היכא דליכא האי

סעמל הוילו ימין עדיפלו לכבור מעה, כן כחב רבינו שמחה וכן מנלתי

בשיר חפרים וכן רחבייה (טיי חמפג) עייכ: [ט] חומר רייי

שהלכה כרבה דהמר נר תנוכה מלוה להניחה בתוך עשרה (כה:) הע"ל

שהספר דוחה רמייתו מנן מדחוים לה סמכינן מהחר שלה מציע שחור כו רבה וכן פריים, ולרחבייה (שם) נרחה שכיון שנדחה הדקדוק חין קפידה בהכי. וכן נרחה דעת רבינו המתכר שלה הוכירו וכן ר״י הפידה בהכי. וכן נרחה דעת רבינו המתכר שלה הוכירו וכן ר״י מלפס ע״כ: [י] משה ודמי מדלקת דממר ריב״ל נשים חייבות

פי׳ בסוף ההנהות ד״ה בסלתות.

[ז] אמר רכא ולריך נר אחרת להשחמש לאורה (שו:) וכן

[1] כר׳ זירה המר רב מתנה המר רב והמרי לה

השוק כמו מני פעה מתר שקיעת החמה. וכתכ רכינו עבר זמן זה אינו מדליק וכן לשון הגמרה מוכיה דקהמר הי לה הדליק מדליה הלמה החר זמן זה אינו מדליק דאי לה שיעור זה מה הועיל למ. ויש מן המפרשים נרחקין ואומרים דודאי אם לא הדליק כתוך שיעור זה מדליק כל הלילה

כסוי הדם דנפקה לן מקרה שלה יכסנו ברגל מפני שלה יהו מלוח

באיות עליו. וי״ל דמכל מקום מיכה שעמה החרינה בסוכה לימים

לאו דאי כבחה זקוק לה לא דאי לא אדליק מדליק אי נמי לשיעורא

(שנה כמו). והנה פסק כשני הלשונות וכן כתב רמביייה (מיי מחמג) שמום בשם ר״ת דבהני תרוייהו אולינן לקולם, בשיעורם ובדלם אדליק

דנשל סופרים הלך מחר המיקל מכל ר״י מומר שנהגו העם כלשון

פרסום נם כייא לבני הבית אייכ כל זמן שאין בני הביח ישנים לריך

פרסום נם מפילו עד עמוד השתר עייכ (שם נמומי). כתנו התופי פהם

רסמר בשילהי במה מדליקין (נה:) ושוהח כדי לללוח דג קטן, מכחן היה מוכיח רבינו שמשון שמין חשוב הדלקת נר בקדוש שבת לימשר

במלחכה החריו ואע״פ שמברך כו, שחין השוב שבת אלה א״כ ההפלל

ערבית וקדש השבת שהרי חחר הדלקת נר היו עלין דגים ומדביקין פת.

אחר נר של שבת, אלא בתפלה תליא מילתא כדאיתה פי תפלת השחר

(כו:) רבי ללי של שבת בעיים ונכנם למרחן וכוי עכייל התוםי. למנה

מהר״ם מלריך והנהיג להתנות קודם שידליק שלין מקכל שבת עד

שישיר מידו הנר שהדליה כו מו עד תפלת ערכית דמל״כ שמה במיסור

הוא מעלטלו אחר שבירך להדליק נר של שבת. וכן נראה לבעל שהיימ

(פשי נ) והבים רמיה מדמנים בתוספתם דסוכה (פייד הייו) גמר מלקרום

נר בידו אינו מניחו ע"ג מנורה אלא מניחו בארץ. וכן כחב רבינו

שמחה שוריד לההדים נר חנוכה לנר שנת וחם הדליק נר של שנת

מסור להדליק מחריו של חנוכה ע״כ. וכן רמבי״ה (ע״ פ״ פופ). ומ״מ

שמון מוזימין מווזי של מומי שייבו דון לעביים לעי עמון וא א ההיל המוספוסל למו למיה דההיל מיירי בגמר (המקיעת) [מקיעת מחרוה ששובת מחריה מיד] עיייכ: [1] וכן פסק ריי ללפס (רייפ ביפו) דהוי שיעור הזמן דכלים רגלי דמרמודלוי עייכ: [7] ודלל כרב הולל (שנה כל), עייש: [דיי] בממי פופרים לל

משמע כן כנהגהה בתחלת הפרק. מכן במלפס כתב ג"כ שמס כנה

שיכול להשחמש במוחר. ומורי הר״ם חמר דהיינו כשהשים בנר יוחר

מלחהוע אפילו מיחם בידן אינו מעמינו אלא מניהו בארץ ואפילו

ודלה כדברי ה"ג (ד"ו כה, ג) שפסק שהסור להדליק נר של

פמנס כיון שמין מנו מדליקין מלמ בבתים מבפנים ומין כמן

מן השוק. וכמה הוא זמן זה (ג) כמו חצי שעה או יתר. עבר זמן זה אינו מדליק. וצריך ליתן שמן בנר כדי שתהיה דולקת והולכת עד שתכלה רגל מן השוק. הדליקה וכבתה [1] אינו זקוק להדליקה פעם אחרת. נשארה דולקת אחר שכלתה רגל מן השוק אם רצה לכבותה או לסלקה [די] עושה : ו וסן כל השמנים וכל הפתילות כשרות לגר חנוכה ואף על פי שאין השמנים נמשכים אחר הפתילה ואין האור נתלית יפה באותן הפתילות. ואפילו [1] בלילי שכת שבתוך ימי חנוכה מותר להדליק בשמנים ופתילות שאסור להדליק בהן נר שבת, לפי שאסור להשתמש לנר הנוכה בין בשבת בין בתול ואפילו הן לבדוק מעות או למנותן לאורה אסור : ז נר הנוכה מצוה להניחו על פתח ביתו מבחוץ בטפח הסמוך לפתח על שמאל הנכנס לבית כדי שתהיה מזוזה מימין ונר חנוכה [n] משמאל. ואם היה דר בעליה מניחו בחלון הסמוכה לרשות הרבים. ונר חנוכה שהניחו [v] למעלה מעשרים אמה לא עשה כלום לפי שאינו ניכר : ח בימי הסכנה מניח אדם נר חנוכה בתוך ביתו מכפנים ואפילו הניחו על שולחנו דיו. וצריך להיות בתוך הבית נר אחר להשתמש לאורו. ואם היתה שם מדורה אינו צריך נר אחר.

ואם אדם חשוב הוא שאין דרכו להשתמש למדורה צריך גר אחר : ט נר תגוכה שהדליקו חרש שוטה וקטן [·] או גוי לא עשה כלום עד שידליקנו מי שהוא חייב בהדלקה. הדליקו מבפנים והוציאו דלוק והניחו על פתח ביתו לא עשה כלום עד שידליקנו במקומו. אחז הנר בידו ועמד לא עשה כלום שהרואה אומר לחם משנה

הנהות מיימוניות

: 3"1 33100

: 5″D

תכן (מגילה כ:) כל שתלותו ้ก็อา בלילה כשר כל הלילה שלא עשה מצוה כחקנה מבל תוך זמן זה עשה מלותה כחקנה אלו דבריהם ז"ל. ולשון דאי לא אדליק קשה לפירוש זה (דמשמע) דמנוה כתקנה לינו כל הזמן הזה דאייכ הוה להו למימר למדנוקי. ומ״ש רבינו ולא מקדימין ולא מאחרין ילא לו ממה שלמרו שם (שנת כג:) תנה ובלבד שלה יקדים ולה יחתר והוה מפרשה בנר מנוכה [נלנד] : הרליקה וכבתה וכו׳. שם (כם.) כבתה מין זקוק לה וכן העלו נהלכות: נשארה דולקת וכו׳. זהו הפירום הרחשון שכתבתי למעלה בשם ההלכות ומכאן למד הרמב"ן ז"ל שדעות ההלכות שמותר השמו שבור מנוכה מותר לכל לרכי חול. ונרחה לו מפילו כבה תוך זמנו שלה כדברי קלת הגמונים שמותר השמן שביום רחשות מוסיף עליו ביום שני ומדליקו וכן בשחר הימים והנותר ביום שמיני עושה לו מדורה ושורפו לפי שהוקלה למנותו. ודעת רבינו וההלכות לדמותן לעלי סוכה ונוייה שמותרין לאחר החג וכל שכן כחן שמפילו בעודו דולה תוך שיעורו לה נהסר להשתמש ממנו פנה משום בזוי מלוה וכן עיקר : ו כל השמנים וכו׳. כן פסקו בהלכות כרב (נה:) דחמר פתילות ושמנים שהמרו חכמים הין מדליקין בהן בשבת מדליקין בהן בחנוכה בין בשבת בין בתול ולמרו מ״ם דרב

מניד משנה

תקבב

מכורות וציונים

הדליקה וכבתה זו"ע מי מרע"ג מ"כ. נשארה דולקת ע"ע מ"ם מ"כ ונכג"מ, שו"ע פי' מרע"ג .3"0 במ״מ: שמותר השמן שביום ראשון כ״כ הרמ״ם נכס שלילמות, סו״ע סי׳ מרע״ז פ״ר: כל השמנים של שו"ע פי' הרע"ג שאסור להדליק מהלי שנה ה"ה רלייר. כמ:, מיים סייס פיימ. ישאטור להוליק פייה מהלי שנה הייה והייח, ואפילו לבדוק מעות שם כנ. וירושלמי עיינ היים: הייז, נר תנוכה שויע הייז, נר מנוכה שרים פיי מרע"ל ס"ו, ואם היה דר שו"ע שס פ"ה, ונר הנוכה שו"ע שס

ס"ו: היית. בימי הסכנה שט כם: ועיין מה., שויע שם ס"ר : היש. נר חנוכה פס כנ.,

שו״ע סי׳ הרע״ה ס״נ. וי עיין נוין הדליקו מבפנים 22 אר ג שלמה. .0"0 ספ כנ: פו״ע של

שנויי נוסחאות

א"רגה

היא. ואף על פי שאין השמנים אחר התחילה ואין האור נתליח יסה באותן התחילות. שם (שכם כל, ס,) שמנים שממרו חכמים למן וכו' מסככם כה, (תע"ב לות לי).

ואף על פי שאין

.11000

הדיש. או גוי ג,,סור גזול" (פ"ב ומגלה מ"ד) כתי דלריך להגיה או עבד כנעני עי"ש.

השנת הראכ״ר

במדליק מנר לנר ממש וכגון בפתילות מרוכות וזה נרמה דעת רבינו: הצר שיש לה שני פתחים וכוי. שם (כנ) מנומר הדין והטעם:

בתריטי בהדי אושפיזי בתר דנסיבנא אמינה השתה ודהי לה נריכנה דקה מדלקי עלאי בכיחאי:

שנויי נוסחאות היי, שלא יאמרו ל"ה

נכמה כח"י מימניים אורה שהרליקו.

ראכייד דיים. ועל ידי קינסא נקלת כמיי אבל לא על ידי קינסא ונמ"ת ולר"ן (הונם נניי סי מרעייד)

עששית שהיחה דולקת וכו׳. מימרא שס (כנ:): ומותר להדליק יא אורה שמדליקין עליו בתוך ביתו וכוי. שם מפורש הכסומי חייב בנר חנוכה לייר זירה מריש כי הואי בי רב הוה משתתפנה דרב פליג עליה וכן פסקו בהלכות ושחר הפוסקים. ובהשגות א"א ועל

ירי קינסל ע״כ רוה נומר שאפינו לצרכו הוא עומד : עששית שהיתה דולקת קינסה מותר. וכבר הכריחו כל היום כולו למוצאי שבת מכבה ומברך הרמכ"ן והרשנ"ל ז"ל דע"י קינסל זרמי מסור כיון שנשעה שמדליק ומדליקה שההדלקה היא המצוה ולא ההנחה. אינו עושה המצוה ולא אמרו אלא י [3] הצר שיש לה ומותר להדליק (כ) נר תנוכה מנר חנוכה אחר :

שני פתחים בשתי רוחות צריכה שתי נרות. שלא יאמרו העוברים ברוח זו

: לא הניח נר חנוכה. אבל אם היו ["] ברוח אחת מדליק באתד מהן יא אורח שמדליקין עליו בתוך ביתו אינו צריך להדליק עליו במקום שנתארח בו. אין לו בית להדליק עליו

עלמה המלוה אלם שלנו מדליקין בו הנר מלוה וא"כ ודאי דהחם איכא להם משנה בזיון מבל הכח מלו המעות הם עלמם הם המלוה שהרי עליהם מחללין

ט ומותר להדליק נר הנוכה מנר הנוכה וכר. שם רג ממר מין המעשר וזה נרמו בלשון רשיי זייל שכתב ומעייג דלמלוה קל בעי להו מדליקין מנר לנר ושמוטל טמר מדליקין וטמרו שם יחיב הכוט דרבנן קמיה דרב 676 בר מהבה וימיב וקמתר שעמל דרב משום ביווי מנוה (הוא) אמר להו לא הנימו ליה מעמל דרב משום דקל מכחים מלוה ממי בינייהו מיכם בינייהו דקה מדליק משרגם לשרגה מסן דלמר משום בווי מנוה משרגם לשרגם מדליק מסן דממר משום מכחושי מנוה משרגם לשרגם נמי הפור. והקשו שם בגמרם למ״ד טעתם דרב משום הכמושי מלוה והפיקו בקשיה. וסובר הרהבייד זייל דריון רחפיק בקשים טים לן לתפסק כמ״ר טעתם ורב משום בזוי מטה וכיון דכן פליני רב ושמומל (בקינכה) ומנן קייל כשמומל דשרי משום וממר מביי כל מילי דמר עביד כרכ כר מהגי חלם וחייכ על ידי קינסם שרי כשמומל ומפני כן כתב בהשנות ועל ידי קינסל. לבל רבינו ז"ל סובר דלות לן לתפסק כמ"ד טעמל דרב משום לכחושי מלוה משום דרב לדל למר לא תלימו נההוא דרבנן דאמר משום בזוי מלוה ואית לן למפסק כרב אדם דההום מריה דגמרה שפי מההום דרננן דקשמר משום בזוי מנוה. וטעייג דמ"ד שכהושי מנוה אסיק בקשים ששר דסובר רבינו זיין דמטי דמתר שם בגמי ממי היו עלה פיי הום דהוי מיובחה גמורה הך דמקשינן למייר הכחושי מנוה או לה הוי תיובתה וחסיק דלה הוי תיובתה גמורה וכדפיי הראיש זיל ולהכי פסקינן לחומרא כמייד מעמא דרב משום הנים אות היה היים שערכן אוותו שלה כמו קינסל מודה טובחוטי מווס ובטו ערוג שמות מבי כבור ממס כמו קיבט שמים שמולל דלסור וכן כסק רבינו ז"ל בפייג מהלכות תמידין ומוספין (פיינ) דעשי קינפה הסור משום בזוי מנוה שכתב שם ור מערכי שכבה אין מרליקין אותו אחר דישונו כוי כילד מדליקו כוי ואינו יכול להדליקו בנר מתר משום כזיון עייב. וכי הימה מתחי לם המתר הייה זייל דפסק כרב דהלכתה כותיה בחיכורי וכמייד דטעמה משום בזוי מצוה משום דלם מסיק בקשים. וייל דודםי דכמטן דממר משום מכתושי מעוה שיקר כדסרישית דחים לן למפסק כרב חדה ועוד דחית לן למפסק בהה כשמומל משום הה דממר אביי כל מילי וכוי. וחיית כיון שרבינו זייל פסק כמ״ד מכחושי מנוה ובהם פליני ומודה שמומל בבזוי מנוה דמסור המאי כתב נהלכות מעשר שני פרק ג׳ (הייש) דטעמה דמעשר שני אין שוקלין כנגדו דינרי זהב לחלל עליהם מעשר הוא משום שמא יכוין תמנו משקלות וכוי היה לו לומר דהוי טעמס משום בזיון ומע"ג דהוי להלל עליהם מעשר אחר מיימ זמי לקינסא וכמו שאמרו בגמרא פי נמה מדליקין מחיב רב אויה סלע של מעשר שני וכוי אי המרת בשלמה כי סליגי רב ושמוםל מנר לנר הבל בקינשם המי שמוםל כלומר והיינו כמ"ר משום הכתושי מעום הם לם ההוי מיובתה שלם הי שמרת בקינסא נמי שרי הא תהוי מיובחא אמר רכה גזירה שמא לא יכוין משקלותיו וקם מפיק להו לחולין ע"כ. משמע דלה נסמר פעם זה הלם למ״ד משום כזוי מנוה סכל למ״ד משום פכחושי מנוה לם ממרן פעם זה מלח משום דרמי לקינסת. ויש לומר דסובר רבינו ז"ל דחפילו למ"ד משום מכחושי לריך להמי פעמה מפני שיש לדקדק בלשון המקשה דלמר אי אמרח בשלמה כי פליגי רב ושמואל מור לור אבל בקינסא אסר שמואל הם לם סהוי תיובתם דהילייל אי שמרת בשומש כו׳ ניחם כי כן הדרך בכל המקומות ומזי הםי לישול דקלמר הל לל תהוי תיובחל, וורמה דכונתו הים דמעייג דהמי לם דמי לגמרי לקינתם דמעייג דבקינסם מיכה בזוי הכה ליכה בזוי דבקינסה זה דמנו מדליקין חינה הים

לקינסת דמי כלומר פע"יג זהם עלמם המלוה מ"מ דמי קלת לקינסת ותשום הכל למרו בנמי הם לל תהוי היובהם כלומר כיחוסם זרמי ליכה דמימ נה שייך כהן בזיון הבל מיימ נה היו חיובהה גמורה הלה בדרך קשים שיש כה קושי מעט אומ למייד משום בזוי מטה מיכא מיוכמל גמורה וכל רבה ומירן חין זה מעם המשנה דלעונם (ל למייר משום בווי איכל מיובתא ולל למייר משום אכתושי איכל קשיל קלת דטעמל דממניי לה משום הכי הוה אלה פעמה הול שמה יכוין משקלוחיו בין למיד מכחושי בין למיד משום בזוי מנוה. ופירש רבינו זיל גזירה שמם יכוין משקנותיו שנם כפירוש רשיי זייל דלרשיי זייל קשה היכי קלמר ומפיק להו לחולין הל לין כלן הוללה לחולין ללל הרי הן כמו שהיו וכבר הוקשה לרשיי ז"ל זה וממר כלומר ינימס במוליהן כמו שהן. ורבינו ז"ל מפרש כך דטעמס דמין שוקלין כנגד מעשר שני מעות מפני שהפירות דרכן להסר ואעיים ששקל אתמול ליערא של פירות הפשר שוו הליטרם של פירות הים חסרה מעט והום חושב שהים שלמה וישקול כנגדה כסף ויחשוב שהכסף הום לימרם ג"ב וחינו כן מלם הום פחות מעט מפני שפירות מעשר שני אשר שקל כנגדס חסרו מעט ונמלח שהמעשר שמחלל על ליסרם זו של כסף הוח מוליםן לחולין בפתום מדמיו. ובזה יובן כחוכת רבינו ז"ל במה שחמר שם גזירה שמח יכוין ממנו משקלות ונמלמו הפירות חסרים והול שוקל בהן מעום לחלל עליהם מעשר נמלל מולים מעשר שני לחולין בפחות מדמיו ע"כ. ומ"ש גזירה שמה יכוין וכוי הפשר שהוה גורם בגמי המר רבה גזירה שמה יכוין משקלותיו ופירושו כך אם כשביה זה שוקל היה משער גרנעהו יכוין משקלותיו ופירושו כך אם כשביה זה שוקל היה משער גרנעהו ההסרון שהיו יכולין להשר מלו הפירות של מעשר מעת ששקלן ועד עמה ודמי דהיה יכול לשקול כנגדם מבל מין זה משער החסרון שחסרו אלא הוא יכוין המשקל כמו שהיה בחחלה ויחשוב שיש כאן באלו הסירות ניטרם כמו שהיה בתחלה ומינו כן מלם נמלמו הפירות וכו׳. ומפילו שנאמר שגורם בגמרם כגרסתנו גזירה שמא לא יכוין משקלותיו אפשר ליישנ בלשון פירוש רבינו זייל ולומר דהייק שמה לה יכוין המשקל ששוקל הניערה של כמף כנגדו של מעשר שני ולה יהיה ליערה החת בכיון הוה כחות מניטרה מפני שהפירות של מעשר שני חתרו וזה פירוש רבינו ז"ל. וח"ת ה"כ מה לי מעות של מעשר שני מה לי מעות החרים שאינן של מעשר שני היל"ל שאין לשקול כסף שתחולין מעשר בני כנגד פירות דעלמה משום דהפשר דהפירות תפרו. ויש לומר דהין הכי ומי אלה לה נקט מעשר שני אלה משום מה שמתר רחשונה אין שוקלין כנגדו ופירוש דינר זהב בכהן לה הוי טעמה הלה משוה בזיון זלה שיר דין זה אלם במעשר שני אבל מיש ואפילו לחלל עליהם וכוי ודאי דדין זה בכל פירות טיחיה דזיל בתר פעמל דגזירה כופרישית. וגרלה לפי פירוש זה שודהי סלע של מעשר שני יכול לשקול כנגדו סלע של מעשר אחר מפני דלא שייך כאן טעמא דהוא חסר דנסירות שייך האי טעמא שדרכן לחסר ואיי לפי זה ודאי לא גרים ככרייתא סלע של מעשר שני סין שוקלין כנגדו דינרי זהב מלמ מעשר שני מין שוקלין כנגדו דר"ל הפירות של מעשר שני וכוי. וכן מוחחי הגירסה בגמי דכתיבת יד:

הגהות מיימוניות

כור הנוכה וכו׳ (כנ.) ע״כ: ° (פור פי׳ מרעה ז׳ל וכיון שעיקר המלוה בשעת ההולקה צריך שיהם נכר שיפור שמו ומחייכ ווליק מבו נא יוליק ריתו שמן מחיר עייכן: [כ] אמר אביי כל מילי דמר עביד כלב בל מהני תות דעביד כשמואל מדליקין מנד לנד וכו׳ (כב.) ומסיק שם דאפילו בקינפה שלי וכן כתב לבינו ברוך בפפל התרומה (פי׳ כנ) ובסה״מ (עשין מריכ ה) ולאו דוקם להדליק בה נר מנוכה אלא אפינו להדליק בה נר של שבת או נרות שכבית הכנסת שגם הם נרוח של מלוה וליע בפפר. ורבינו שמחה כתב שחם כבה הגר שהוח מדליק בה שמין לו להדליק מן הנדלקין כדי לגמור להדליק כולן אלא לוקח אחד

מן הנולקין ומדליק בו כולן וכן כתב רחכייה (שם). וחעיינ שנס התוסי (כג.) פסקו שמותר מנר לנר מיימ כתנו שהעם נהגו להתמיר וחין לשנות המנהג עייכ: [ל] חומר רייי דלמו דוקם חלר דלמ מזינו שנערך נרום בחור הום נביח שבחור החמר. ורכינו שמחה כתב דאנן שאנו מדניקין בפנים ואין כאן חשדא אין צריך להדניק כ״א לפחח חחד הרגיל לכני בית ומית כל דיני מקום הדלקה נוהגין כמו [מ] ממר רבה לה ממרו הלה מכתוך כמפורם בעמור ע"כ:

שיי ביים פיי מרעל דייה ומניפה.

מקורות וציונים

ומותר להדליק שם ככ. זכוחור לאווליק שלא מנסות מ, פבסיס קלא. מנסות מלו, שוייע סיי מרע"ר. במ״מ: אישוה ודאי לעיי : 7"3 J"DI 6"3 רישים לה שט גנ. שויע מי חרעיל

הייש, אורה שמדליק כו״ע כי׳ מרע״ו מ״ם:

היים. מותר להדליק מנר מנוכה לנר חנוכה אתר. מיה ועל ידי קינסה.

השי שיא אומו ועד נכוני כמה", נספר מעוב ונופופים שמא יאמרו. לא הניח נכמס כמ"י הייא, אורח שמדליקו. הייא, אורח שמדליקו.

כניי כלפרינו.

מגיד משנה

1″D

מניד משנה

אם רונה להדליק נ״ח וור שנה מתחלה מדליק של הנוכה ואח״כ של שנת שאם הדליק של שבת תחלה כבר קבל שבת עליו ונאסר להדליק של תנוכה. וכבר השיבו עליו הרמב"ן והרשב"ל ז"ל (בחי ובמשר פוף ע) ולמרו שאין הדלקת הנר קבלה האושרת והביאו ראיות לוה ואדרכה מדליק של שבת תחלה החדיר

ועדיף טפי משום דהום נר ביחן. ולם מלחתי בדברי פבלה רבינו חופרת בע״ש וחף לה תופפת כמו שכתבתי פ״ה מהלכות יוה״כ (ה״ו). ומ"ש רבינו הואיל ושניהם מד"ם הכונה שהקידום אעיים שהוא מן התורה אפשר כלא יין כתבואר בפרק כ"ט מהלי שבת (היין והיט) וכן כתנו מעם זה הות מפרשים ז״ל:

יד היה לפניו וכו׳. שם (מכוסר) נ״ח ונר ביתו נר ביתו עדיף משום שלום כיתו: גדול השלום (CI', COOC' (e' (36 000"T) (30 ממרו גדול השלום שמוממיהן של כל הברכות שלום שנהמר ישה הי פניו מליך וישם לך שלום:

תם ונשלם תהלה לאל עולם:

נר תנוכה שיש בו זכרון הנס : יד היה לפניו נר ביתו ונר חנוכה או נר ביתו וקדוש היום נר ביתו קודם משום שלום ביתו שהרי השם נמחק לעשות שלום בין איש לאשתו. גדול השלום שכל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם שנאמר דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום :

זמנים הלכות חנוכה פ״ד

בו צריך להדליק במקום שנתארת בו. [כ]

ומשתתף עמהן בשמן. ואם היה לו בית בפני

עצמו אע״פ שמדליקין עליו בתוך ביתו צריך

להדליק בבית שהוא בו מפני העוברין :

יב מצות נר הנוכה מצוה הביבה היא עד מאד

וצריך אדם להזהר בה כדי להודיע הנס ולהוסיף

בשבח האל והודיה לו על הנסים שעשה לנו.

אפילו אין לו מה יאכל אלא מן הצדקה שואל

או מוכר כסותו ולוקח שמן ונרות ומדליק:

יג הרי שאין לו אלא פרוטה אחת ולפניו ג'

קידוש היום והדלקת נר חנוכה מקדים לקנות

שמן להדליק נר חנוכה על היין לקידוש היום

הואיל ושניהם מדברי סופרים מוטב להקדים

בריך ההמנא הסייען

נגמר ספר שלישי ומנין פרקים של ספר זה שבעה ותשעים.

הלכות שופר וכוכה ולולב שמונה פרקים: הלכות שכת שלשים פרקים: הלכות שכלים ארבעה פרקים: הלכות עירובין שמונה פרקים: הלכות קרוש החדש תשעה עשר פרקים: הלכות שביתת עשור שלשה פרקים: הלכות תטניות המשה פרסים: הלכות שביתת יום מוב שמונה פרקים: הלכות מגילה וחנוכה ארבעה פרקים: הלכות המיו ומצה שמונה פרקים:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

לחם משנה

לא ואס היה לו בית בפני עצמו וכו׳ צריך להדליק בבית שהוא בו מפני העוברין וכו׳. כמב ה״ה ו״ל ופירש רצינו לפילו מדליקין וכו׳. נרלה שכתב כן מפני שיש לפרש פירוש למר נהלכות דהכי קממר מי פתח בכם לנפשיה למ מהני ליה בשיתוף דפריפי מלח שעל כל פנים לריך להדליק משום חשדה והיינו דוקה למי שהין מדליקין כתוך ניתו, לזה המר שרבינו ז"ל מפרש רחפילו מדליקין עליו זכוי דכיון דמעמה משום שלה יהשדוהו שהינו מדליק מה לי מדליקין עליו מה לי מיז מדליהיו:

יב מצות גר הגוכה וכוי. כתב הייה וכיש בנר תנוכה דעדיף מקדום היום. וקשה דממי כיש הום זה מי מתרינן תנוכה עדיף מקדום היום היינו דמנוכה הוי פרפומי ניפה כדהמרינן בגמרה משה"כ בקדוש היום אבל די כוסות דאיכא בהו פרסומי ניסל כדכתב הייה זייל ודאי דהוי כמו חנוכה וחייכ לה היה לו להייה ללמוד הדין מכל שכן אלה מסול הדין ולייע:

כליכו להו הלכות הנוכה בכל שמורה וטרוכה:

הגהות מיימוניות

ננמר כפר זמנים בל"ר

הביטו דבר זה בלשון ברייתה אהל דפרק כירה (מד.) מותר השמן שבנר ושבקערה אסור ור"ש מחיר, וכחבו המופי (דים שבנר) וז"ל תימה מאי שנא מתא דתניא בנר מנוכה כבה בליל אי מופיף עליו ליל שני וכו׳ עד כנה ליל ה׳ עושה לו מדורה בפני עלמה מפני שהוהלה למנותו. י"ל מעלה עשה בנר חנוכה משום פרסומי ניסה דמסחמה המדליק כשידליק רלונו שידליק עד התמלית אבל גבי שבת רלונו שישהר קוח החר שנת ע״כ:

ראשון מוסיף עליו שמן ומדליק בליל בי, ליל בי מוסיף עליו בליל ג׳ ומדליק וכן עד ליל ח׳ ליל ח׳ עושין לה מדורה קטנה בסני עלמה ושורסה. וכן כתב רבינו שמחה והכים רפיה לדבריו דלם דמי לשירי מלום הכורקין כיון שהוקלה לכילוי ולשריפה. וכן התוסי

(שתים) בשתי רוחות (כג.) עייכ: [כ] חמר רי זירה מריש הוינה

משתתיפנה בפריעי (שם) ע״כ: בשאלתות דרג לחלוי פרשת וישלח (פיי כו) נד הנוכה שכנה בליל

הייים. אפילו אין לו מהם לפסמים לט: קיג. וממגילה כז: גבי קיווס (לווני מהגייק) ועיין פייה וכן עיקר דודמי בכל גוונה כיון דפתח בכה לנסשיה מי לה מדליה היכה השדה וגדולה מזו המרו למעלה בהנר שיש לה שני פתחים בשתי רוחות שלריכה להדליק מפני החשד ופירש בגמרה השדה דבני מחה דחלפי בהם ולם חלפי בהם וחמרי כי היכי דבהאי פתחם לם אדליק בהאי פתחא נמי לא אדליק ע״כ : מרע״מ

מקורות וציונים

בנמרם שם: לב מצות הנוכה וכוי. 20 (כג:) סמר רב הונה הרגיל בור המכה הויין לו בנים חייה: ומיים רבינו אפילו איז לו מה יאכל וכו׳. נרמה שלמדו ממה שנתבמר פי זי מהלכות חמך ומלה (הייו) שמפילו עני שבישראל לא יפאות מדי כוסות, והפעם משום פרסומי ניסה וכ״ש מקדום היום כמו ככייה דעריף שיתבחר בסמוך:

מניד משנה

ואם היה לו בית וכו׳. נהלכום לי פתח ככל לנפטיה מיחיינ

דזמניו

למדלוקי משום חשדה ופיי רבינו מפילו מדליקין עליו בתוך ביתו

יג הרי שאין לו וכרי שם נ״מ והדוש היום נ״ח עדיף משום פרסומי ניסמ וכמוב בה"ג (ה׳ מווכה)

(כורי שא ז) מבין פיט מהלי שנת ה"ח, שוייע פיי חרע"ם פים: במיימ: וכייש בנייה עלחימ וכשעית פיי ב. הרי שאין לו סו״ע סיי פרע״ם. -2""7 שו"ע מיי הוע"ח. בנצ"מ: אם רוצה להדליק שו"ע מיי מרע"ש ועיין מיי לפ"ג מ"ייד. היה לפוביו שו"ע 2705 מרעייה וסיי 42 סיג. שהרי השם נמחק פיג. שהרי השם נמחק מנומ יס. וס"ג. גדול השלום פפרי נסל גימין גם: שנאמר דרכיה

(מפלי נ׳) שנויי נופחאות

לבר היייב. שעשה ככסס"י וכרפו' ו 11075 ככמסייי ובניפוי קומון לימים לנו. ועיי משייכ גשנויים שלפויף הפפר. היייד- ישכל התורה התורה נספר התונה שהתורה.

8""137

הייעם. אפילו אין לו מה יאכל אלא מן הצדקה, שואל או מוכר כסותו ולוקה ואיק. ומדליק. יי ערני שמן וגרות דמתרינן בפרק ערכי ססחים ולם יפחתו וכו' נספילו מן החמתוי, ופירש רשביים שופל פו וכו' רשביש שומל מו וכוי לאמריק בנמרס מן מספחי כשיש למ לרכי מספחי כשיש למ לרכי ליכו מעיש שלמרו עשה ובוי לאמה לכר מועש ניבוי שבה לריך לאמרי על בשמחים, שומל מו ומרכי בילי, וממריע שש ומרכי בילי מאמריע ביד בינוי לאמר לאמריע ביד בינוי לאמר לאמריע ביד בינוי לאמר לאמריע ביד בינוי לאמר לאמריע ביד

וכבור לילה וממריק בשכת נכור לינט ועמייק בשנה עם דור מנוכה קודס לקידוש היום ש"מ דמוכר וכוי. (מרע"ם מום בי).

תלכד